ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 274 (1874)
НОЯБРИИН 20
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1955 он

СС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев Делидэ ерэбэ (1-дэхи нюур).

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Делидэ ошоод байһан тухай (1-дэхи нюур).

В. М. Молотов Женевэһээ бусаба (1-дэхи нюур).

Хони үсхэбэрилгөөр Бүхэсоюзна зүблөөн (2-дохи нюур).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: Эмхидхэлэй хүдэлмэри эсэшэгүйгөөр ябуулдаг болохо (2-дохи нюур).

М. Могнонов. — Профсоюзна органуудай тоосоо ба һунгалтануудые эмхитэйгээр үнгэргэхэ (2-дохи нюур).

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевскэ зүблөөндэ хабаадаһан советскэ делегаци Берлиндэ ерэбэ (3-дахи нюур).

Женевскэ зүблөөндэ хабаадаһан советскэ делегаци Москва бусахаяа Берлинһээ мордобо (3-дахи нюур).

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэ болоһон зүблөөн (4-дэхи нюур).

АРТИЛЛЕРИИН ҮДЭР

…дэр, советскэ арад, тэрэнэй …Хүсэнүүд артиллериин үдэ… …дэрлэжэ байна.

…жэл советскэ арад ажахын …турна байгуулалтада шэнэ …нуудые туйлан Артиллериин …тэмдэглэжэ байна. Хото, хү… …жалшад партиин Централь… …тедэй январска, июльскэ …үүдэй тогтоолнуудые дүүр… …лгохын хойноһоо тэмсэжэ, …э юумэ бүтээһэн байна …абадахи табанжэлэй түсэб …оо һураггүй урид, олон һал… …лаараа үлүүлэн дүүргэгдээ.

…й ажахын хүгжэлтын, мүн …най оборонно хүсэ шадаба… …хижүүлгын үндэһэ һууринь …дустри мүн. Дайнай һүү… …хоёр табанжэлэй турша соо …промышленностиин хэмжээн …ойхидо орходоо гурбаһаа …ин ехэ болобо. Үйлэдбэриин …эгүүдые бүтээн гаргалга …түргөөр хүгжэнэ. Табадахи …л соо энээнииие 80 процен… …шэлүүлхэ гэжэ хараалагда… …аа. Энэ даалгабари горьтой… …үлэн дүүргэгдэхэ юм. 1955 …дайлхада 33 миллион тонно …5 миллион тонно булад хай… …лха, 390 гаран миллион тон… …нэ, 70 миллион тонно нефть …байна. Шэрэм, булад үйлэд… …эр, нүүрһэ малтан абалгаар …рон дэлхэй дээрэ хоёрдохи …зээлнэ. Хүндэ индустриин …гол шухала юумэниинь ма… …тээлгэ болоно. Теэд машина …н ба металл болбосоруул… …мышленность 1955 ондо, 1950 …о орходоо, хоёр дахинһаа …, дайнай урда тээхи үеынхи… …40 онойхиһоо 4,6 дахин үлүү… …укци бүхыдөө гаргаха бай…

…жэлнүүдтэ, илангаяа му… …социалистическэ хүдөө ажа… …өөн дэбжээхэ талаар ехэ …үүд туйлагдаа. Хүдөө ажа… …өөлгын индустриальна ба… …шо МТС-үүдэй хүсэтэ техни… …эглэн оронной колхозууд, …хозууд хүдөө ажахын про… …ам ехээр үйлэдбэрилэн гар… …ажо байна.

…промышленностиин ба хү… …ын хүсэтэ хүгжэлтын үндэ… …э үргэн хэрэглэлэй промыш… …эдеэ хоолой зүйлнүүдые …гаргалга ехэ боложо, арад зо… …гдасань, ажабайдалынь һа… …һарада, жэлһээ жэлдэ һай… …байна.

…бүгэдые бидэнэр Комму… …э партиин, Советскэ прави… …холын хараата, научна по… …ашаар, тэдэнэй сэсэ мэргэн …доро туйлаһан байнабди. …арад болбол общественнэ …э системэтэй оронууд амга… …зэргэлэн байжа шадаха …ленинскэ һургаал заабари… …элэн бүхы оронуудай ара… …бтэй эетэйгээр ажаһуухые …хамаг бүхы хүсэеэ комму… …материально-техническэ ба… …улха хэрэгтэ зорюулна. …тическэ парти ба Советскэ …ьство арадайнгаа энэ хүсэл …бэелүүлэн, мүн коммунизм …ын асари ехэ зорилгонууд… …элэн, эб найрамдалай по… …хэлбэришэгүйгөөр ябуулна. …ондын түгшүүрилые һула… …абадалда шэглүүлэгдэһэн хэ… …хэмжээнүүд абтаһан байна. …айхабтар шухала үрэ дүн… …гаргдаба. Корейдэхи, Индо… …дайн сэрэгые болюулга …талаар хэгдэһэн түрүүшын …үүд байһан юм.

…правительствын ба ара…дай демократиин оронуудай правительствонуудай гансахан һүүлэй жэл соо абаһан шухала хэмжээ-ябуулганууды һанаад үзэе: буу зэбсэг хороохо, атомна зэбсэгые хорихо ба шэнэ дайнай аюулые зайсуулха талаар 1953 оной майн 10-да Советскэ Правительствын оруулһан түүхэтэ дурадхалнууд; Советскэ Союз Арадай Югослави хоёрой хоорондохи ахадүүгэй ба хани барисаата харилсаануудые дахяад һэргээлгэ, эдэ харилсаануудые политическэ, экономическа ба культурна талаарнь саашаданы амжалтатайгаар хүгжөөлгэ; Австрийска гүрэнэй договорые баталалга; Индиин Премьер-Министр Джавахарлал Неругэй Советскэ Союзда ерэлгэ ба Советскэ Союз Индиин Республика хоёрой хоорондохи хани барисаата харилсаануудай улам бэхижэлгэ; Бирмын Премьер-Министр У Нугай Советскэ Союзда ерэлгэ ба Советскэ Союз Бирма хоёрой хани ёһоной харилсаануудай саашадаа улам бэхижэлгэ; бүрин эрхэтэ, эбтэй гүрэнүүд болохо СССР Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондохи харилсаануудые хүгжөөхэ тухай договор баталалга; СССР Германска Федеральна Республика хоёрой хоорондо дипломатическа харилсаануудые тогтоолго; хани барисаа, харилсан ажаллалга ба бэе бэедээ туһалалсалга тухай СССР Финлянди хоёрой хоорондохи договорой хүсэндөө байха болзорые хорин жэлээр хойшолуулга; Порт-Артур гэжэ далайн сэрэгэй базаһаа Советскэ сэрэгүүдые гаргалга, мүн тэрэшэлэн Порккала-Удд гэжэ советскэ далайн сэрэгэй базые үгы болголго.

Энэ хадаа юрын дипломатическа ябуулганууд бэшэ, харин эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ зуураа, Советскэ правительствын, манай ленинскэ партиин ба тэрэнэй ЦК-гэй хэһэн айхабтар ехэ удхашанартай бодото хэрэг мүн.

Эб найрамдалай политикые манай гүрэн ахир тулюур байһандаа ябуулна бэшэ, харин коммунизм байгуулалтын агууехэ хэрэгые амжалтатайгаар үргэлжэлүүлхын тула манда эб найрамдал хэрэгтэй. Энээнэй урда тээ, советскэ гүрэнэй үшөөл залуу байхадань халдаад туршаһан эзэрхэг түримхэйшүүл манай гүрэнэй хүсэ шадалые гансата бэшэ үзэһэн байха. Тиимэһээ, мүнөө советскэ засагай 39-дэхи жэлдэнь манай оронной хүсэ шадал тухай хөөрэлдөөдшье яахаб!

Илангаяа дүрбэн оронуудай правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй һүүлээр уласхоорондын түгшүүрил зарим тэды һуларһан байна. Гэбэшье, дайн тухай, «Хүйтэн дайн», «Хүсэ баримталга» тухай хашхараашад өөһэдынгөө харата ябуулгые зогсоонгүй. Тиимэһээ эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэд бүхыдөө, илангаяа советскэ арад, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд хёрхо һэрэмжэтэй байха, эб найрамдалай, демократиин, социализмын хэрэгые аршалан хамгаалхаар бэлэн байха ёһотой.

Манай артиллери хадаа Советскэ Армиин сохисто хүсэн гэжэ алдаршанхай. Энэ үндэр нэрэ түрэдөө хүрэхын тула артиллеристнүүд—дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлээ үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлхэ, Эхэ оронойнгоо амгалан байдалые хёрхоор сахилгада бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой.

Советскэ артиллеристнүүдтэ, артиллериин промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ алдар соло!

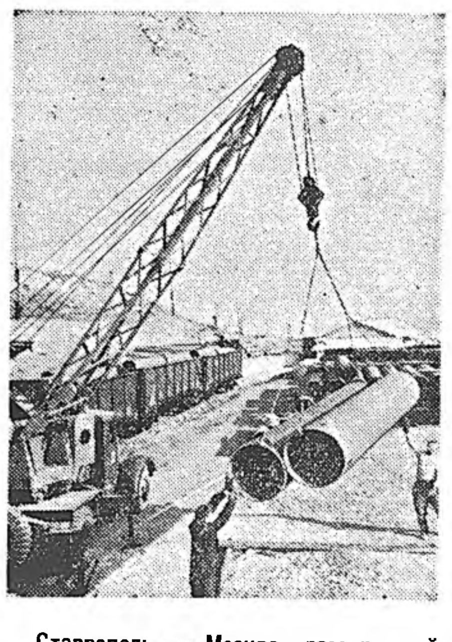

Ставрополь — Москва газопроводой барилга.

Ставрополь—Москва газопроводой барилгашад КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ мүрысэн, үйлэдбэриин ехэ амжалта туйлаа. Тэдэнэр Ставрополь—Ростов-на-Дону гэжэ түрүүшын ээлжээнэй газопроводой барилга дээрэ хоолойнуудые гагналга болзорһоонь урид дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Аксай станцида ерэһэн хоолойнуудые вагонуудһаа буулгажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев Ташкентһээ мордобо

ТАШКЕНТ, ноябриин 18. (ТАСС). Индиин Республикын правительствын уряалаар Дели ошожо ябаһан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев, тэдээнтэй ябалсажа байһан СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, армиин генерал И. А. Серов, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко, СССР-эй Хүдөө ажахын министрын орлогшо Д. Р. Расулов, СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо П. Н. Кумыкин, Узбекскэ ССР-эй культурын министрын орлогшо З. Рахимбабаева мүнөөдэр Ташкентһээ ниидэбэ.

Узбекистанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь А. И. Ниязов, республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. А. Мухитдинов, Узбекистанай КП-гэй ЦК-гэй секретарьнууд Р. Е. Мельников, С. Камалов, М. Абдуразаков, Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшонор Г. С. Султанов, А. Н. Рудин, Я. С. Насриддинова, СССР-эй Верховно Соведэй ба Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй депутадууд, республикын партийна болон советскэ организацинуудай бусад хүтэлбэрилэгшэд ниидэгшэдые ташкентскэ аэродром дээрэһээ мордохуулба.

ТЕРМЕЗ, ноябриин 18. (ТАСС). Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев болон тэдэнтэй ябалсагшад Инди ошохо замдаа Термездэ бууба. Ерэгшэдые термезкэ аэродром дээрэ Узбекистанай КП-гэй Сурхан-Дарьинска обкомой секретарьнууд А. Хакимов, В. К. Доленко, Я. Ахмедов, И. М. Пидаев, Сурхан-Дарьинска областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ К. Якубджанов, партиин Термезскэ городской комитедэй секретарь П. Е. Хармцов, Термезскэ городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Т. Самиева, ажалшадай түлөөлэгшэд угтаба.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой ниидэжэ ябаһан самолёт 7 час 13 минутада агаарта дэгдэжэ, Делли худар ниидэн ошоо.

Түсэбһөө гадуур 20 мянган пүүд сахар үйлэдбэрилэн гаргаба

ЛИПЕЦК, ноябриин 18. (ТАСС). КПСС-эй XX съездые эрхимээр угтахые эрмэлзэн Боринско сахарай заводой коллектив ажалай ехэ амжалта туйлаа. Сезоной эхилһэнһээ хойшо түсэбһөө гадуур 20 мянга шахуу пүүд сахар үйлэдбэрилэн гаргагдаа. Хамта дээрээ үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 120 мянган пүүд сахар ехээр үйлэдбэрилэн гаргагдаа.

В. М. Молотов Женевэһээ бусаба

…й Министрнүүдэй Соведэй …ын нэгэдэхи орлогшо, …Гадаадын Хэрэгүүдэй Ми… …М. Молотов ноябриин 17-… …эһээ мордобо.

…Молотов аэродром дээрэ …ой үмэнэ иигэжэ мэдүүлээ: …ын хэрэгүүдэй министрнүү… …нэй түгэсхэлэй заседани …тскэ делегаци өөрынгөө …найруулан хэлэһэн ба зүб… …үнгүүдтэ сэгнэлтэ үгэһэн …хэдээ, зүблөөнэй удхаша… …мүн зүблөөнэй ямар юумэ хэжэ шадаагүй тухай хэлэгдэһэн байгаа.

Заншалта ёһоороо хүндэтэйгөөр угтаһанайнь түлөө Швейцариин федеральна правительствода, Женевскэ кантоной болон Женева городой засагаархидта советскэ делегациин зүгһөө манай ехэ баясхалан хүргэхые, мүн Женевын хүн зондо болон швейцарска бүхы арадта манай амаршалга хүргэжэ ба һайниие хүсэжэ байһанаа элишэлэн мэдүүлхые, хүсэхэ байнаб.

(ТАСС).

В. М. Молотов Москвада бусажа ерэбэ

…гүрэнэй гадаадын хэрэ… …министрнүүдэй Зүблөөндэ …н советскэ делегацие …шо СССР-эй Министрнүү… …эй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи …СССР-эй Гадаадын хэрэ… …министр В. М. Молотов Женевэһээ Москвада ноябриин 18-да бусажа ерээ. Делегациин гэшүүн Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский болон делегациин бусад советнигүүд нүхэр Молотовтой хамта мүн лэ бусажа ерээ.

(ТАСС).

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховио Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев Делидэ ерэбэ

ДЕЛИ, ноябриин 18. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев индийскэ правительствын уряалаар мүнөөдэр Индиин Республикын столицада ерэбэ.

Н. А. Булганиниие, Н. С Хрущевые угтахын тулада олон зуугаад мянган индиецүүд — Делиин ба ойро шадарай городууд болон тосхонуудай хүн зон; хоёр мөөртэй тэргэнүүдтэ сарнуудые хүллэнхэй, оршон тойроной таряашад; залуушуул, студентнэр, һурагшад, үбгэд, хүгшэд, эхэнэрнүүд, үхибүүд—Советскэ Союзай арадуудта индийскэ арадуудай ахадүүгэй ёһоор, хани ёһоор хандадаг байһыень харуулхые хүсэһэн, элдэб үнгын гоё һайхан хубсаһаяа үмдэһэн, үй түмэн хүнүүд Делиин үйлсэнүүдтэ, Палам гэжэ аэродром тээшэ ошоһон зам дээрэ гараһан байба.

Палам гэжэ аэродромой поли дээрэ олониитын организацинуудай болон элдэб хүн зоной 19—20 мянган түлөөлэгшэд сугларһан байба. Аэродром СССР-эй ба Индиин тугуудаар, «Индиин ба СССР-эй арадуудай хоорондын хани барисаан мандаха болтогой!», «Айлшалыт манайда!», «Николай Александрович мандаха болтогой!», «Никита Сергеевич мандаха болтогой!» гэжэ улаан бүдүүд дээрэ ород ба хинди хэлээр алтаар бэшэһэн юрөөлнүүдээр шэмэглэгдэнхэй байба.

Н. А. Булганиниие, Н. С. Хрущевые угтахаяа аэродром дээрэ Индиин Республикын вице-президент Сарвапалли Радхакришнан, Индиин Республикын премьер-министр Джавахарлал Неру, министрнүүд—кабинедэй гэшүүд: дотоодын хэрэгүүдэй министр Г. Б. Пант, гэгээрэлэй министр М. А. К. Азад, элүүрые хамгаалгын министр Р. А. Каур, обороны министр К. Н. Катджу, хэлхээ холбооной министр Д. Рам, түсэблэлгын хэрэгүүдые эрхилхэ министр ба ирригациин болон энергетикын министр Г. Нанда, байгаалиин ресурснуудай ба научно-шэнжэлэлгын министр К. Д. Малавия ба бусад; СССР-һээ Индидэ байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол М. А. Меньшиков, дипломатическа корпусой гэшүүд, кабинедэй составта ородоггүй Индиин министрнүүд, ороной политическэ партинуудай, Индиин элдэб центрнүүдтэ байгуулагдаһан советскэ айлшадые угталгын ниитын комитедүүдэй түлөөлэгшэд, хэблэлэй олон тоото түлөөлэгшэд ерээ.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой ниидэжэ ябаһан самолёт индийскэ агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй 8 реактивнэ истребительнүүдээр—хоёр далинууд тээгээ дүрбэ дүрбэн истребительнүүдээр—үдэшэгдэн аэродром дээрэ харагдан ерэнэ. Нютагай сагаар эгсэ 14 час 30 минутада самолёт аэродромой талмай дээрэ бууна. СССР-эй посол Меньшиков борт өөдэнь гарана.

Сугларагшадай альга ташалгаар угтагдан самолёдһоо Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев гарана. Тэдэнэртэй хамта ябалсагшад — СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Ш. Рашидов, Армиин генерал И. А. Серов, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын нэгэдэхи орлогшо А. А. Громыко, СССР-эй Хүдөө ажахын министрын орлогшо Д. Р. Расулов, СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо П. Н. Кумыкин, Узбекскэ ССР-эй Культурын министрын орлогшо З. Рахимбабаева гэгшэд мүн самолёдһоо гарана.

Неру Н. А. Булганиниие, Н. С. Хрущевые, тэдэнэртэй хамта ерэлсэгшэдые амаршалаад, айлшадые Индиин Республикын вице-президенттэй, кабинедэй гэшүүдтэй танилсуулна.

Оркестр СССР-эй ба Индиин гимнүүдые гүйсэдхэнэ. Неру, Булганин, Хрущев индийскэ арми, флот болон авиациин частьнуудһаа бүридүүлэгдэһэн хүндэлэлэй харуулай урдуур ябажа гарана.

Индийскэ һурагшад айлшадай хүндэлэлдэ амаршалгын дуу дуулаад, тэдэнэртэ сэсэгүүдые барюулна. Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, аэродром дээрэ байгаа гүрэнэй ажал-ябуулагшадтай, дипломатическа корпусой гэшүүдтэй, олониитын организацинуудай түлөөлэгшэдтэй амар мэндые хэлсэнэ. СССР-һээ Индидэ байгаа посольствын хүдэлмэрилэгшэдэй үхибүүд Дж. Нерудэ, Н. А. Булганинда, Н. С. Хрущевто сэсэгүүдые барюулна.

Дж. Неру, Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев аэродром дээрэ табигдаһан трибунада гарана.

Джавахарлал Неругэй хэлэһэн үгэ

Та Дээдэ тушаалтад, хүндэтэ айлшад!

Индийскэ газар дээрэ эгээн түрүүшынхеэ бууһан үедэтнай таанарые амаршалха ехэ золтойб. Танай агууехэ орон Инди хоёр бэе бэеһээ холо бэшэ юм. Тэдэнэр хүршэнэр шахуу. Гэбэшье, манай хоёр ороной хоорондо урдань харилсаа холбоон тон ехээр хизаарлагданхай байгаа. Мүнөө энэ харилсаа холбооной олон талаараа түргэнөөр үргэдэжэ байһаниинь һайхан байна, тиин бидэнэр бэе бэеэ һайнаар мэдэжэ эхилбэбди. Хэдэн һарын урда тээ Советскэ Союзда ошожо ерэһэн ябадални намда баярта һайхан событи болоһон байгаа, тиин би таанарай зүгһөө, танай правительствын ба арадай зүгһөө халуунаар, хани ёһоор угтагдаһан байгааб, тэрээнээ үни удаан һанажа ябахаб. Минии энэ айлшалалга манай оронуудые хоорондонь ойртуулха хэрэгтэ туһалаа. Мүнөө манай орондо таанарай айлшалжа ерэһэн ябадал бидэнэрэй хоорондын хани барисаае, харилсан ажаллалгые бүри ехээр бэхижүүлхэл — би энээндэ этигэнэб. Манайда таанарай айлшалалга аятай һайнаар үнгэржэ, манай хоёр орондо ашатай туһатай байха, эб найрамдалай ба оронуудай хоорондоо харилсан ажаллалгын агууехэ хэрэгтэ туһалха байха гэжэ би этигэнэб.

Таанарые үшөө дахин амаршалнаб. **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

* * *

Удаань Н. А. Булганин үгэ хэлээ.

Н. А. Булганинай хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ господин премьер-министр! Хүндэтэ ханинар!

Премьер-министр Джавахарлал Неругэй һайхан сэдьхэлэй уряалаар Индиин Республикын столицада ерэхэ арга боломжотой болоһондоо, агууехэ индийскэ арадые үнэн зүрхэнһөө өөһэдөө амаршалжа, һайн һайханиие хүсэжэ байһандаа бидэнэр ехэ золтойбди.

Бидэнэр Индиин эртэ урданай газар нютагта ерэхэдээ баярлажа, сэдьхэлээ доһолжо байнабди, энэ хадаа Индиин оюун бэлигтэй, ажалда дуратай арадта — өөрынь онсо шанартай агууехэ культура байгуулагша арадта советскэ арадай хани ёһоор хандан, хүндэлжэ байдаг гүнзэгы мэдэрэлһээ үндэһэтэй юм.

Өөрынгөө эхэ ороной бэеэ даанхай байдалые һэргээхын түлөө эрхэ сүлөөдэ дуратай индийскэ арадай баатарлиг тэмсэлые Советскэ Союзай арадууд хододоо ойлгожо, халуунаар һайшаажа байдаг байгаа. Советскэ хүнүүд Индиин бэеэ даанхай республикын байгуулагдахада сэдьхэлээ ехээр ханан баярлаа бэлэй.

Уласхоорондын ажабайдалда, бүгэдэниитын аюулгүй байдалые, эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ улам бүри ехэ үүргэ гүйсэдхэжэ байгаа индийскэ арадай зохёон байгуулхы хүсэндэ манай арад гүнзэгыгөөр этигэнэ. Эб найрамдал хангаха, өөрынгөө ороной экономикые дэбжээхэ гэһэн Индиин правительствын ехэ оролдолгонь советскэ правительствода ойро дүтэ ба ойлгосотой юм.

Советскэ ба индийскэ арадуудта нэгэн ниитэ зорилгонууд олон. Инди ба Советскэ Союз эб найрамдал хамгаалан бэхижүүлхын тулада ехэ оролдолго гаргана, уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор, хэлсээ хэжэ гуримшуулхын түлөө тэмсэнэ, энэнь бага бэшэ һайн үрэ дүн харуулаа.

Өөһэдынгөө хани ёһоной харилсаае үргэдхэхэ гэһэн Индиин ба СССР-эй али али талын хүсэлэлгэ хадаа уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха хэрэгтэ шухала туһа нэмэри болоно.

Бидэнэр Индидэ ерэһэн ябадалаа индийскэ арадтай, тэрээнэй ёһо заншалнуудтай, экономикоёо дэбжээхэ, национальна индустрииие хүгжөөхэ талаар тэрээнэй гаргаһан оролдолгын үрэ дүнгүүдтэй сэхэ танилсаха хэрэгтэ зорюулха хүсэлтэйбди.

Индийскэ арадтай бидэнэрэй уулзалга, Индиин гүрэнэй ажал-ябуулагшадтай харилсаа холбоогоо үргэдхэлгэ хадаа манай оронуудай бэе бэеэ ойлголсолгые, хани барисаае саашадань гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ ашагтай һайн үрэ дүн үзүүлхэ бэзэ гэжэ бидэнэр найданабди.

Халуунаар, үнэн сэдьхэлһээ угтаһанайтнай түлөө таанарта халуун баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Индиин ба Советскэ Союзай арадуудай хани барисаан мандаха болтогой! **(Нэрьемэ альга ташалга болоно).**

* * *

Айлшадые һуулгаһан машинанууд аэродромһоо һубарина.

Түрүүшын нээмэл машина соо Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев, Неру болон Индийскэ Республикын президентын сэрэгэй секретарь Д. Сингх гэгшэд ябана. Тэдэнэр аэродромһоо эхилээд, президентын ордон (Делидэ байха зуураа айлшад энэ ордондо байрлаха юм) хүрэтэр ошоһон бүхы 20 километр замые зубшан нягтаар зогсоод, угтажа байгшадые баяртайгаар амаршална. Улам бэхижэжэ байгаа индийско-советскэ хани барисаанай хүндэлэлдэ табигдаһан баярта юрөөлнүүд, альга ташалга, халуун амаршалалга болон лозунгнууд Булганин, Хрущев ба Неругэй город ошохо замдань, столицын үйлсэнүүдтэ таһараагүй. Индийскэ заншалай ёһоор угтагшад айлшадта баглаа сэсэгүүдые хаяжа байба. Айлшадай ябаһан зам Советскэ Союзай ба Индиин тугуудаар, «Айлшалагты манайда!», «Булганинда, Хрущевто амар мэндэ!», «Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэд —Булганин, Неру мандаха болтогой!», «Ородууд ба индиецүүд—ахадүүнэр мүн!» гэжэ ород ба хинди хэлээр бэшэгдэһэн лозунгнуудаар шэмэглэгдэнхэй байба.

Һүүлшынь лозунг мүнөөдэр Делидэ болоһон уулзалгын—эб найрамдал тээшэ, арадуудай хани барисаан тээшэ халуун эрмэлзэлгээр дүүрэн уулзалгын хани ёһоной, ахадүүгэй шанартайе илангаяа элеэр харуулаа.

Делийскэ радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр Булганиниие, Хрущевые угталгада Делиин ба столица шадарай районуудай нэгэ миллион тойрон хүн зон хабаадаһан байна.

Н. А. БУЛГАНИНАЙ, Н. С. ХРУЩЕВОЙ ДЕЛИДЭ ОШООД БАЙҺАН ТУХАЙ

ДЕЛИ, ноябриин 18. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев Индиин Республикын премьер-министр Джавахарлал Нерутэй мүнөөдэр уулзаба. Хөөрэлдөөндэ советскэ талаһаа СССР-һээ Индидэ байгаа посол М. А. Меньшиков, индийскэ талаһаа г-жа Индира Ганди, Индиин Республикаһаа СССР-тэ байгаа посол К. П. Ш. Менон, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын протокольно таһагай начальник Р. А. Бейг гэгшэд хабаадаа.

ДЕЛИ, ноябриин 18. (ТАСС). Энэ үдэшэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев, тэдэнэртэй ябалсагшад айлшадай хүндэлэлдэ Индиин Республикын президентын ордоной сад соо табигдаһан, индийскэ арадай дуунуудай ба танцануудай концерт хараһан байна. Концертые Индиин Республикын премьер-министр Джавахарлал Неру, Индиин вице-президент Сарвапалли Радхакришнан, министрнүүдэй кабинедэй гэшүүд, правительственна харюусалгатай чиновнигууд, дипломатическа корпус, нютагай ба гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэд харалсаба.

Концертын түгэсхэлдэ делийскэ хоровой обществын хоор Советскэ Союзай Гимные ород хэлэн дээрэ дуулаһан, «Дана гана мана» гэжэ индийскэ национальна гимные дуулаһан байна. Концертын һүүлээр тэрээндэ хабаадагшадтай Н. А. Булганин, Н. С. Хрущев уулзажа, һонин концерт харуулһанайнь түлөө баясхалан хүргэһэн, артистнартай хамта зурагаа абхуулһан байна.

Хони үсхэбэрилгээр Бүхэсоюзна зүблөөн

Ноябрийн 18-да Кремлевско Ехэ Ордон соо хони үсхэбэрилгөөр Бүхэсоюзна зүблөөнэй түгэсхэлэй заседани болобо.

Зүблөөндэ хабаадагшад секцинүүдэй хүдэлмэриин дүнгүүд тухай мэдээсэл шагнаһанайнгаа һүүлээр нооһо ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохо, хони үсхэбэрилгые саашадань хүгжөөхэ талаар хүдөө ажахын органуудай, МТС-үүд, колхозууд болон совхозуудай зорилго тухай элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлөө.

Ниитын малажал, тэрэ тоодо хони үсхэбэрилгэ хүгжөөхэ талаар республикын ажахынууд зарим тэды амжалта туйлаа гэжэ Азербайджанска ССР-эй Хүдөө ажахын министр нүхэр **Сеидов** тэмдэглэбэ. Һүүлэй жэлдэ колхозуудта хонидой тоо толгой 14 процентээр олошороо. Гэбэшье, нарин ба нарибтар ноoһотой хонид үшөөл үсөөн байна. Хони үсхэбэрилгые саашадань хүгжөөхын тула республика яһала ехэ арга боломжотой. Азербайджанда бии болгогдоһон горно меринос гэжэ шэнэ үүлтэрэй хонид һайн шанартай ноoһотой ба хадалиг газарта ехэ тааранги байна. Ойрын үедэ хонин бүхэнһөө жэлдээ 4—5 килограмм ноoһо хайшалдаг болохо арга боломжо бии. Республикын малшад саашадаа элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэдэг болохо хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулна. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 2,5 дахин ехэ силос, тэрэ тоодо кукурузын силос бэлэдхэгдээ. Силос түрүүшынхеэ хонидто эдюулэгдэхэнь. Мүн бэлшээриие һайжаруулха хэмжээнүүд хараалагдаа. Ажахынуудай бэлшээриие һайжаруулдаг байхын тула тэдэниие колхозуудта удаан саг соо даалгажа үгэхэ хэрэгтэй гэжэ нүхэр Сеидов дурадхаба.

Рубцовско госплемрассаднигай директор нүхэр **Догиль** Алтайска хизаарай Рубцовско болон Волчихинска районуудта нарин ноoһотой хони үсхэбэрилгын дүй дүршэл тухай хөөрэбэ. Эдэ районуудай колхозуудта мүнөө 143 мянган хонид бии. Тэдэнэй 70 процентнь меринос юм. Хонин бүриһөө 5,1 килограмм ноoһон хайшалагдажа, 16 процент сэбэр хилгааһан абтаа. Элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэһэнэй, племенной хүдэлмэри һайжаруулһанай, фермэнүүдтэ дүршэлтэй хонишодые табиһанай ашаар хонидһоо ноoһон ехээр хайшалагдадаг болобо. Хизаарай түрүү хонишодой дүй дүршэл бусад ажахынуудта үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ гэжэ нүхэр Догиль мэдээсэнэ. Госплемрассаднигай мэргэжэлтэдэй туһаламжаар Угловско, Егорьевско болон бусад районуудай колхозуудта байгша ондо племенной хонидой 13 шэнэ фермэ эмхидхэгдээ.

Һүүлшын жэлнүүдтэ фермэнүүдтэ олон коммунистнууд ба комсомолецууд ерээ гэжэ КПСС-эй Степановска райкомой (Ростовско область) секретарь нүхэр **Иваненко** мэдээсэбэ. Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө тэдэнэр мүрысөө үргэнөөр эмхидхээ. Мүнөө районой колхозууд хони үсхэбэрилгэһөө гурбадахи жэлээ миллионно олзо доход абажа байна.

СССР-эй Совхозуудай министр нүхэр **Бенедиктов** трибунада гараба. Хони үсхэбэрилгэ саашадаа хүгжэхэ тон ехэ аргатай байһысень түрүү ажахынуудай дүй дүршэл эли тодоор харуулаа гэжэ тэрэ хэлэнэ. Совхозууд үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо хэдэн мянган тонно ноoһо ехээр тушаагаа, хонин бүриһөө ноoһо хайшалалгые 0,3 килограммаар дээшэлүүлээ. Гэхэтэй хамта, хони үсхэбэрилгэ үшөөл удаанаар хүгжөөгдэнэ. КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй даалгабариие дүүргэхын тула совхозуудта жэл бүри хонидой тоо толгойе 18—20 процентээр олошоруулха, хонин бүриһөө ноoһо 10 процент ехээр хайшалдаг болохо хэрэгтэй.

Эдээниие туйлахын тула совхозууд бүхы шухала юумэтэй гээшэ. Тэдэнэй техническэ ба племенной база һайжаруулагданхай. Үсөөн бэшэ ажахынууд хонидоо түргэнөөр олошоруулжа шадаа. Гансашье тусхай совхозуудта бэшэ, харин бүхы совхозуудта хони үсхэбэрилхэ ехэ арга боломжо бии.

Хонидой бүхы тоо толгойн дүрбэнэй нэгэ хуби шахуунь шэрүүн ба шэрүүбтэр ноoһотой үүлтэрэй байна. Тэдэниие нарин ноoһотой хонидоор һэлгэбэл, ноoһон нилээд ехээр хайшалагдадаг болохо һэн.

СССР-эй Хүдөө ажахын министр нүхэр **Мацкевич** хүдөө ажахын жэлэй түрүүшын зарим дүнгүүд тухай мэдээсэбэ: тарилгын талмай нилээд үргэдхэгдөө, ороoһо тарян, сахарна свёкло, лён-долгунец, наран сэсэг, овощь ехээр абтаа. Гэхэтэй хамта, зарим республиканууд ба областьнууд (БССР-эй, РСФСР-эй хара хүрьһэтэ бэшэ зонын) хартаабха абаха даалгабаряа дүүргээгүй, хэдэ хэдэн республиканууд хлопок хуряалга ба бэлэдхэлгые удааруулжа байна.

Колхозой малшадай туйлаһан зарим амжалта тухай, малай һүнэй ашаг шэмын дээшэлһэн ба ноoһо бэлэдхэлгын амжалтатайгаар дүүргэгдэһэн тухай нүхэр Мацкевич саашань хэлэнэ. Тиихэтэй хамта, илангаяа Вологодско, Великолукска, Смоленскэ областьнуудта, Латвийска ССР-тэ, Эстонско ССР-тэ мяха бэлэдхэлгын гээгдэлтэй байһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мяха ехээр абахын тула гахай шахалга эмхидхэхэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулха шухала.

Олохон МТС-үүд колхозуудтахи малажалай асуудалнуудта анхаралаа үшөөл багаар хандуулна, ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилха даалгабаряа дүүргэнэгүй гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Хүдөө ажахын олон артельнүүдтэ фермэнүүдэй ажал ехэтэй зарим хүдэлмэри механизацилагданхай. Гэбэшье, комплексно механизациин үгы дээрэһээ энэ хэмжээ-ябуулгын аша туһань бага болоно. МТС-үүд илангаяа уһаар хангалгадань, элбэг тэжээл бэлэдхэлгэдэнь, хонидой байрануудые барилгадань, ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилгадань хонишодто ехэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Тэрэшэлэн СССР-эй Текстильнэ промышленностиин министрын орлогшо нүхэр **Спорышев**, Таджикска ССР-эй Хүдөө ажахын министр нүхэр **Абдуллаев** гэгшэд үгэ хэлээ.

Элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ дүүрэбэ.

Хони үсхэбэрилгөөр Бүхэсоюзна зүблөөндэ хабаадагшад бүхы хонишодто, хониной фермэнүүдые даагшадта, мэргэжэлтэд ба научна хүдэлмэрилэгшэдтэ, механизаторнуудта, колхозуудай түрүүлэгшэнэртэ, МТС-үүд, МЖС-үүд ба совхозуудай директорнүүдтэ, колхозно болон совхозно хони үсхэбэрилгын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан хандалга нэгэн дуугаар баталан абаба.

Түрүүлэгшээр һууһан, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Лобанов** зүблөөн хаагдаа гэжэ соносхобо.

(ТАСС).

Хоринн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз нёдондо үнеэн бүриһөө оройдоо 201 литр һү һааһан аад, мүнөө жэлдэ 701 литр һү һааһан байна. Урдань тус колхоздо 1000 литр хүрэтэр һү үнеэн бүриһөө һаадаг һаалишад үгы һэн. Харин мүнөө колхоз дотор нютагай үүлтэрэй үнеэнһээ 1000 гаран литр һү һаадаг һаалишад олон болоо. Тэдэнэй дунда һаалишан Цыпилма Самбуева ажахын жэл соо үнеэн бүриһөө 1070 литр һү һаажа, нёдондонойхиһоо хоер дахин ехэ һү һааба. Мүнөө жэлдэ һаалишан Цыпилма Самбуева үнеэн бүриһөө 1700 литр һү һааха социалистическэ уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын тула улам эршэ зоригтойгоор, ажалдаа шэнэ онол арга, түрүүшүүлэй дүй дүршэл хэрэглэн ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан Цыпилма Самбуева.

Ц. Дандаров.

Бидэндэ бэшэнэ

Магтаалта дархан

— Нүхэр Власов оролдосотойгоор ажалладаг, бэрхэ, шударгы хүн даа, — гээд Сэлэнгын МТС-эй директор А. Б. Кузьмин энэ модошо дарханиие магтадаг юм. Нүхэр Власов нээрээшье дүй дүршэл ехэтэй, урагшаа һанаатай хүн. Тэрэ абаһан уялгаяа холо үлүүлэн дүүргэдэг. Мүнөө дархан П. Н. Власов үдэрэйнгөө даалгабари хододоо 180—200 процент дүүргэнэ.

Б. Халзанов.

Улаан тугта сельпо

Баргажанай аймпотребсоюзай правлени социалистическэ мүрысөөнэй III кварталай дүн гаргаба. Даалгабаряа эд бараанай эрьесын талаар 137 процент, бэлэдхэлэй ба хүдөө ажахын продуктнуудые худалдан абалгын талаар 282 процент дүүргэһэн Уланай сельпо энэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ. Энэ түрүү сельподо аймпотребсоюзай правлениин ба худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

Һүбын сельпо хоёрдохи һуури эзэлээ.

Д. Гыргенов

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Эмхидхэлэй хүдэлмэри эсэшэгүйгөөр ябуулдаг болохо

(Кяхтын аймагай партийна конференциһээ)

Кяхтын аймагай XXV-дахи партийна конференци һаяхан боложо, партиин айкомой хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ асуудалаар элидхэл хэһэн айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. У. Модогоев** аймагай партийна организациин тоосоото үе соогоо туйлаһан зарим тэды амжалтые тэмдэглээд, партиин айкомой, тэрэнэй бюрогой хүдэлмэридэ бии байгаа дутуу дундануудые элирүүлжэ, тэрэниие эрид шууд усадхаха талаар шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые дэлгэрүүлээ.

Кяхтын аймагта малажалые, илангаяа нарин ба нарибтар ноoһотой хонидые олоор үсхэбэрилхэ арга нүхэсэлэй байбашье, энэ шухала хэрэг мүнөө жэлдэ муугаар шиидхэгдээ. Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгон аймагай колхозууд малай тоо толгойе олошоруулха, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ тушаа хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байгаа. Теэд мүнөө жэлдэ эдэ хэмжээ-ябуулгануудынь аймагай алишье колхоздо дүүргэгдээгүй байшоо.

Аймагай колхозууд эбэртэ бодо мал ба хони үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргээгүй. Зарим колхозууд (жэшээлхэдэ Ленинэй ба Калининай нэрэмжэтэ) хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулхын орондо, нёдондонойхидо орходоо хороoһон байна. Мүн малһаа ашаг шэмэ тон багаар абтаа.

Ниитын мал үсхэбэрилхэ, тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ талаар тус аймаг иимэ гээгдэлдэ юундэ ороoб гэхэдэ, эндэ орооной кампани муугаар эмхидхэгдэһэн дээрэһээ мал олоороо һубайрна, мүн гарзада ороно. Аймагай колхозууд 100 толгой эхэ малһаа оройдоо 56 тугал, 56 хурьга энэ жэлдэ абаһан байна. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо 320 үнеэд бии. Тэдэнэй оройдоо 180-ниинь тугаллаһан байгаа.

Аймаг дотор ороoһото культурануудай ургасые эрид дээшэлүүлхын түлөө тон бага хүдэлмэри хэгдэнэ. Зарим колхозууд үбэлэй үедэ ябуулагдаха агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэнэгүй. Газар элдүүрилхэ талаар түрүү дүй дүршэлые, илангаяа нүхэр Мальцевай методые үргэнөөр хэрэглэнэгүй. Энээнһээ боложо тон бага ургаса абтаа, гүрэндэ таряа тушааха түсэб дүүргэгдээгүй.

Делегадууд нүхэд **Нимаев, Ланин, Перевалов** гэгшэд партиин айком, тэрэнэй бюро МТС-үүдэй хүдэлмэридэ батаар туһална гэжэ шүүмжэлбэ.

Аймагта олохон промышленна предприятинууд бии юм. Теэд эдэнэй хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон. Эдэ предприятинуудай бүтээн гаргаһан продукциин өөрынь үнэ тон ехэ байдаг, мүн шанарыншье муу зандаа.

Партиин айком ба аймгүйсэдком ажахын асуудалые шиидхэхэдээ саг зуурын хэрэг шэнгеэр хандадаг, тэрэниие дүүргэлтэ болгоходоо партийна эхин организацинуудта багаар түшэглэдэг байха юм. Аймагай хүтэлбэрилэгшэд колхозуудаар яһала ябадаг. Теэд тэдэнэр колхозой экономикые гүнзэгыгөөр шудалнагүй, партийна организациин ажабайдалтай танилсанагүй, тэдээндэ туһа хүргэнэгүй. Элэнэр ехэнхидээ «энэтнай муу, тэрэтнай муу» гээд ябаһан газартаа энэ тэрэ асуудалые халта дайраад лэ гарадаг заншалтай.

— Партиин айкомой бюро ажахын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ туһалалсахын тула колхозой бригада, фермэ бүхэндэ аймагай партийно-советскэ эдэбхитэдые оло дахин эльгээдэг. Теэд эдэ түлөөлэгшэд колхоздо ерээд бригадын гү, али фермые даагшын хэхэ жэжэ божо хүдэлмэри хээд, эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри колхознигуудай дунда ябуулдаггүй. Зарим нэгэниинь бригадиртай гү, али фермые даагшатай зүбшэнгүй, өөрөө мэдээд энэ тэрэ асуудалаар заабари үгэдэг ушарнууд үзэгдэдэг. Иигэжэ фермэ, бригадануудые даагшадай үүсхэл хэшээлые тоохогүй ушар гаргадаг, — гэжэ делегат нүхэр **Тугутов** шүүмжэлбэ.

Хэрбээ колхознигуудай болон механизаторнуудай, фермэ, бригадануудай, колхозуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөнэй үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлэгдэһэн байгаа һаа, ажахымнай дүнгүүд иимэ хангалтагүй байхагүй һэн гэжэ делегадууд тон зүбөөр хэлэбэ. Үнэхөөрөө, эндэ социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэһэн байба.

Кяхтын аймаг Кударын аймагтай жэл бүри мүрысэнэ. Энэ мүрысөөндэ Кяхтын аймаг хододоо хожомдодог. Жэшээлхэдэ, мүнөө жэлдэ элдүүриин 100 гектар газарта һү, мяха, ноoһо абалгаар кяхтынхид кударынхидта орходоо холо гээгдэнэ. Теэд социалистическэ мүрысөөн тушаа нүхэр Модогоев элидхэл соогоо юушье хэлээгүй.

Мүнөө үедэ ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ асуудалда хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ анхарал табигдана. Теэд энэ шухалын шухала хүдэлмэри тон муугаар ябуула... Аймагай колхозуудаар, эмхи з... нуудаар, промышленна предпр... нуудаар эмхидхэгдэһэн агитк... тивүүдэй олонхинь муугаар хүд... рилнэ, зарим нэгэниинь хүдэлм... хэеэ болишонхой. Иимэ баримт... дые партиин айком, тэрэнэй... тэсэжэ байдаг.

Делегат нүхэр **Балихаев** ... партийна организаци ажал... дунда культурно-гэгээрэлэй ... мэриие һайжаруулхын түлөө ... хэнэгүй гэбэ. Партийна эхин о... зацинууд культурно-гэгээрэлэй ... зургаануудта ямаршье туһал... үзүүлнэгүй, тэдэнэй хүдэлмэри... нан шалганагүй гэжэ тон ... тэмдэглээ.

—Манай аймагта, илангаяа ... та городтомнай залуушуул ... Теэд тэдэнэй дунда хүмүүж... хүдэлмэри һулаар ябуулаг... Ажал үйлэдбэри дээрэ олохон ... сомолецууд ба залуушуул түрүү ... гэ дүүргэхэ уялгаяа бэелүүл... Архи уугаад, элдэб муухай аш... дые гаргадаг залуушуул үшөө... Теэд иимэ баримтануудтай ... тэмсэнэгүй. ВЛКСМ-эй айком... дэлмэрилэгшэд иимэ баримтану... анхарнагүй гээшэ гү? — гэж... легат нүхэр **Круглова** шүүмж...

Элидхэл тушаа үгэ хэлэ... легат нүхэр **Цыкало** партиин ... мой инструкторска группануу... дэлмэриие шүүмжэлбэ. — ... Погранична МТС-эй зонодо... тиин айкомой секретарь нүхэр... ченко партийно-эмхидхэлэй ... партийно-политическэ ... мэриие тоодоггүй, харин МТС-... ректорэй, главна мэргэжэлтэ... хэ хүдэлмэриие дүүргэжэ ... Колхозуудаар ябахадаа нүх... ченко парторганизациин сек... тай хөөрэлдэнэгүй, гансал ... түрүүлэгшэдтэй ажахын асуу... даар хөөрэлдөөд ябашадаг... нүхэр Цыкало хэлэбэ.

Тус конференци дээрэ КПС... Бурят-Монголой обкомой бю... гэшүүн нүхэр **Д. С. Болсохоев**... сажа, партиин айкомой хүдэ... дэхи дутуу дундануудые уса... хэмжээнүүд тухай дэлгэр... үгэ хэлэбэ.

Аймагай XXV партийна конф... цинн делегадууд партиин ай... хүдэлмэриие хангалтатай ... лоод, тусхай шиидхэбэри ... абаа.

Һүүлээрнь партиин айкомой ... дэхи пленум болобо. Тэрэн... партиин айкомой нэгэдэхи се... ряар нүхэр **А. У. Модогоев**, хоё... секретаряар нүхэр **В. А. Гавр...** секретарьнуудаар нүхэд **Т. И. ...лаев, Г. И. Непомнящих** гэгшэ... гагдаа.

„Агитаторай блокнодой" ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» 19-дэхи номер хэблэлһээ гараба.

Тус номерто «Арадуудай эб найрамдалай болон хани барисаанай ленинскэ туг доро» гэһэн нүхэр В. Корионовой статья «Хөөрэлдөө хэхэ материалнуудай» бүлэг соо толилогдобо. «Хонидые үбэл хурьгалуулга—хонин ажал хүгжөөлгын шухала нүхэсэл мүн» гэһэн бэшэг (авторынь М. Ильин) мүн энэ бүлэг соо толилогдоо.

«Уралан нарижуулагшад техническэ прогресс туйлахын түлөө тэмсэнэ» гэһэн Улан-Удэ станциин паровозно депогой начальник нүхэр М. Романенкын бэшэг тус номерто толилогдобо.

«Арадтаа үнэн сэхээр алба хэлгэ—гүрэнэй эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ байгшадай арюун уялга мүн» гэһэн нүхэр Н. А... евэй бэшэг эндэ бии.

«Түрүү дүй дүршэлэй тр... гэһэн бүлэг дотор «Бурмонгол... трестын барилгын 3-дахи уча... каменщигуудай комплексно ... дын бригадир нүхэр С. За... «Барилга дээрэ эмхидхэгдэһэ... плексно бригадын хүдэлмэри ... жэ һайн үрэ дүнгүүдтэй бай... һэн бэшэг толилогдобо.

Профсоюзна органуудай тоосоо ба һунгалтануудые эмхитэйгээр үнгэргэхэ

Түлөөлэлгынгөө болзорые дүүрэһэн профсоюзна органуудта ВЦСПС-эй Президиумэй тогтоолой ёһоор 1955 оной октябрьһаа захалан 1956 оной апрель хүрэтэр тоосоо болон һунгалтанууд үнгэргэгдэжэ эхилбэ. Тоосоото-һунгалтын суглаанууд профсоюзна организацинуудай ажабайдалда ехэхэн удхашанартай юм.

Профсоюзууд болбол хүдэлмэришэд болон албахаатшадай эгээн олооро байдаг ниитын организаци гээшэ. Тиимэ тула профсоюзуудай хүтэлбэрилхы органууд үргэн ниитэ ажалшадаар һунгагдадаг, тэдэнэй хиналта доро хүдэлжэ, тоосоогоо хэжэ байдаг.

Профсоюзай гэшүүд организациингаа бүрин эрхэтэ эзэн байһан туладаа ажал хэрэгыень шиидхэхэ, профсоюзна органуудай, мүн тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй ажал-ябуулгые шалгаха, сэгнэжэ үзэхэ зэргэтэй. Тиимэһээ энэ тоосоо болон һунгалтанууд партиин табиһан зорилгонуудые профсоюзна организацинуудай али зэргээр дүүргэжэ байһые бүхы талаһаань шалгаха олониитын шалгалта мүн болоно.

Социалистическэ промышленностиие саашадань хүгжөөн дэбжээхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые советскэ хүнүүд ехэхэн ханамжатайгаар хүлеэн абажа, тэрээниие хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Энэ үедэ республикын профсоюзна организацинууд партийна организациин хүтэлбэреэр хүдэлмэришэд ба албахаагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри бүри үргэдхэн, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ, ажалай шэнэ амжалтануудые туйлана. Тиин предприятинууд болон эмхи зургаануудай коллективүүдэй урда табигдаһан ажахын-политическэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ профсоюзна организацинуудай үүргэ улам бүри дээшэлжэ байна.

Тиигэбэшье, республикын профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэ алдуу дутуунууд олон. Октябрь һарада КПСС-эй обкомой пленум дээрэ «Профсоюзна организацинуудай хүдэлмэри ба тэдэниие партийна талаар хүтэлбэрилгые һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, тэндэ ехэхэн дутагдалнууд элирүүлэгдэбэ. Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумээр табигдаһан зорилгонууд олохон профсоюзна организацинуудта хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. гэжэ пленум тэмдэглэһэн байна.

Социалистическэ мүрысөө эмхидхэлгэ профсоюзна хүдэлмэридэ ехэ һуури эзэлдэг байбашье, энэ шухала хэрэгтэ ёһо тэдыгээр хандаха ябадал үзэгдэдэг. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй, новаторнуудай дүй дүршэлые шэнжэлхэ, согсолхо, тэрээниие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгые профсоюзна зарим хүтэлбэрилэгшэд гол зорилго болгожо табяагүй байһаар.

Социалистическэ мүрысөөндэ ажалшан ниитые шадаал һаа олоор хабаадуулха, гээтдэһэн коллективүүд болон хүдэлмэришэдые урагшань татажа, түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаха хүдэлмэри ябуулхын орондо, зарим профсоюзна организацинууд ганса нэгэн түрүүшүүлэй амжалтаар һамаараад байдаг. Абаһан уялгануудаа хүдэлмэришэдэй һайнаар дүүргэлгэдэнь тааруу зохид эрхэ байдал бии болгохо тухай, гээгдэһэн бригада, цехүүд болон хүдэлмэришэдтэ туһалха тухай асуудалнууд үйлэдбэриин зүблөөн, суглаанууд дээгүүр үсөөн табигдана.

Предприятиин профсоюзна организаци администраци хоёрой хоорондо баталһан хамтын договорые бэелүүлхын түлөө зарим профсоюзна организацинууд һулаар тэмсэнэ, администрациин үмэнэ энээн тушаа шанга эрилтэ табинагүй. Хүдэлмэришэдтэ, албахаагшадта ажалай һайн услови байгуулха, тэдэнэй байра байдалай болон культурна эрилтые гүйсэдөөр хангаха тушаа администрациин уялгые дүүргүүлхын түлөө профсоюзна комитедүүд үдэр бүриин оролдолго гаргаха ёһотой. Юуб гэхэдэ, энээн дээрэһээ дулдыдажа предприятиин, эмхи зургаанай үмэнэ табигдаһан гүрэн түрын шухала удхашанартай зорилгонууд болон түсэб, программанууд амжалтатай һайнаар дүүрэхэ байна бшуу.

Ямар ушар дээрэһээ хамтын договор зарим предприятинуудта муугаар дүүргэгдэнэб, саг соогоо шалгагданагүйб гэхэдэ, профсоюзна организацинууд ажахын органуудай хүдэлмэридэ бии байгаа дутагдалнуудтай эбсэнэ, хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай ажалай болон ажаһуудалай эрилтые хангаха оролдолго гарганагүй.

Эдэ бүхы, мүн бусадшье дутагдалнуудые КПСС-эй обкомой пленум зүбөөр тэмдэглэбэ. Тиимэ тула мүнөө үнгэргэгдэжэ байгаа тоосоото-һунгалтын суглаанууд болон профсоюзна конференцинүүд профсоюзна хүдэлмэридэ бии байһан алдуу эндүүнүүдые зайсуулха хэмжээнүүдые хараалха, профсоюзай хүтэлбэрилхы органуудта шадабаритай һайн хүнүүдые һунгаха зэргэтэй.

Тоосоото-һунгалтын суглаануудые, конференцинүүдые һайнаар, эмхидхэлэй талаар дээдэ хэмжээндэ үнгэргэхын тула тэрээндэ эртээнһээ нягтаар бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Заводской болон цеховой комитедүүдэй хүдэлмэриие һайнаар шэнжэлэн үзэжэ, тэрээнэй үндэһөөр тоосоото элидхэлые эртээнһээ, һайнаар бэлэдхэхэ гээшэ мүн шухала байна. Ушар юуб гэхэдэ, бүхы дутуу дундануудаа гүнзэгыгөөр элирүүлһэн, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл ехэтэй элидхэл хэгдэбэл, саашадаа профсоюзна организациин хүдэлмэриие түргэнөөр һайжаруулха арга замууд зүбөөр хараалагдаха байна.

Һаяын үдэрнүүдтэ республикын зарим предприятинууд болон эмхи зургаануудаар үнгэргэгдэжэ эхилһэн тоосоото-һунгалтын профсоюзна суглаануудһаа харахада хүдэлмэришэд, албахаагшад профсоюзна комитедүүдэй тоосоое эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэжэ, алдуу дутууе шүүмжэлхэһээ гадна, организациингаа хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха дурадхалнуудые олоор оруулна.

Тиихэтэй хамта, тоосоото-һунгалтын суглаанууд зарим газарнуудта тон эмхигүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Суглаанай муугаар бэлэдхэгдэһэн дээрэһээ олон гэшүүд суглаандаа байлсаагүй, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ хэгдээгүй. Жэшээлбэл, Горпищеторгын профсоюзна организациин (месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Букщенко) тоосоото-һунгалтын суглаанда 163 гэшүүдһээ оройдоо 57 хүн хабаадалсаһан байна. Мүн столовонуудай трестын 2-дохи столовын профсоюзна организацида баһал иимэрхүү суглаан боложо, месткомой тоосоое шагнажа, ёһо дүүргэһэн байха юм. Паровозо-вагонно заводой, мяха-консервын комбинадай зарим профгруппанууд тоосоото-һунгалтын суглаае хүдэлмэриин забһарлалгын хоорондо, 30 минутын турша соо үнгэргэһэн байна. Зарим профгруппануудта оройдоо тоосоото элидхэлгүй суглаа хэһэн ушарнууд бии.

Энэ хадаа профсоюзуудай хүтэлбэрилхы органуудай тоосоо болон һунгалтануудые үнгэргэхэ тухай инструкциие, профсоюзна демократиин принципүүдэй эрилтые хазагайруулһан, эбдэһэн ябадал мүн болоно. Иимэ ушарнууд юун дээрэһээ гарааб гэхэдэ, профсоюзуудай зарим обкомууд болон заводской комитедүүд тоосоото-һунгалтын суглаануудые бэлэдхэлгэдэ анхаралаа һайнаар табинагүй.

Тиимэ тула худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр Рассохина, ПВЗ-гэй завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Таловирко, мяха-консервын комб... завкомой түрүүлэгшэ нүхэр... бьев гэгшэдтэ иимэ, болошо... дуу эндүүнүүд тушаань пр... зуудай Областной Соведэй ... диум зааһан байна.

Профсоюзуудай обкомууд, ... мууд тоосоото-һунгалтын сугл... дые саг соонь, һайн бэлэдхэл... үнгэргэхын тула хамаг бүхы ... нүүдые абаха зэргэтэй. Ти... хамта, партиин райкомууд ... партийна эхин организаци... зүгһөө ехэхэн туһаламжа ху... хэ байна. «Профсоюзна хүдэл... партийна организацинуудай ... хүтэлбэрилгэ хадаа партийна... мэриин таһаршагүй хубинь, ... ниитэ ажалшадтай холбоо ... гаа улам һайжаруулха шуха... гань мүн...» гэжэ КПСС-эй о... пленум тоолоһон байна бшуу.

Тиигэбэшье, зарим партийн... организацинууд, илангаяа ... парторганизацинууд проф... хүдэлмэриие һонирхоодоггүй, ... мууд, рабочкомуудта һайнаа... һалдаггүй байна. Иимэ харю... гүй ябадалые дары болюулха, ... союзна организацинуудай хү... рииe һайнаар хүтэлбэрилхэ ... обкомой пленум партийна ор... цинуудһаа хэһэн байна.

Тоосоото-һунгалтын проф... суглаануудые, профсоюзна ... ренцинүүдые эмхидхэлэй тала... дэ хэмжээндэ үнгэргэжэ, про... на олониитын этигэл найда... дүүрэн харюулха шадабарита... хүнүүдые профсоюзна орга... һунгабал, профсоюзна хү... эрид һайжаруулагдаха байна...

М. Могнонов, профсою... Бурят-Монголой областн... ведэй түрү...

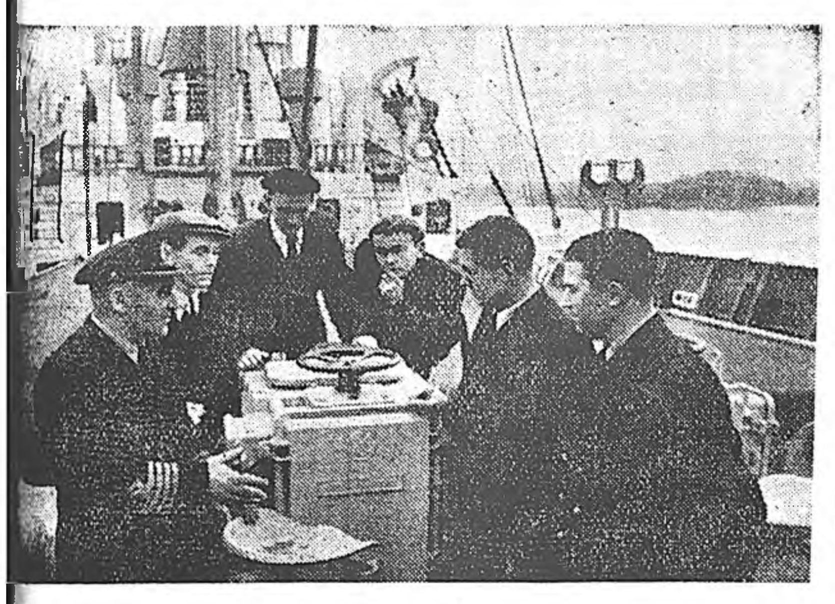

...тскэ Союзай захилаар Бельгидэ бүтээгдэһэн «Николай Островский» гэжэ ... пароход Рига ерэбэ.
...АГ ДЭЭРЭ: Пароходой капитан Л. К. Асватуров (зүүн гарһаа) экипажайн... ...дтэй хөөрэлдэжэ байна. ТАСС-эй фотохронико.

Барилгын хүдэлмэри унжагайруулагдана

...тоо толгой олошоруулхын, ...ыень дээшэлүүлхын тула ...түрүүн дулаан, һайн байра ...бариха хэрэгтэй. Гэбэшье, ...аймагай колхозуудта мүнөө ...инһээ хойшо малай үсөөхэн ...шаглалгада оруулагданхай. ...соо 175 үнеэнэй 2 байра, ...ай 4 байра, 4990 хониной ...йн 1 байра баригдажа ... Теэд зарим колхозуудта ... хүдэлмэри „даншье ехээр ...руулагдана. Жэшээлхэдэ, «...Ильича» колхоздо 500 хони...н барилга хоёр жэл шахуу ...дүүргэгдэнэгүй. Ленинэй нэ... колхоздо баригдажа эхил...ай байра гурбан жэлдэ бү... һүүлэй хоёр жэл соо ...эшье байра ашаглалгада ... Малынь задагай зайдан ...айлгагдадаг дээрэһээ ашаг ...эшэлүүлдэггүй. Маленко...жэтэ колхозойхид 40 мори...е 1953 онһоо хойшо бүтээ...нэгүй.

... колхозуудта барилгын ...уд эмхидхэгдэһэн нэрэ ... Тиигэбэшье, тэдэнэй ...нь хүсэ багатай, барилгын ... хэжэ шадахагүй хүнүү...дүүлэгдэһэн ба зарим гэшүүдынь тусхай ажалаа хэдэггүй, харин ондоо хүдэлмэридэ ябуулагдадаг байна. Гэхэтэй хамта, Маленковой, Калининай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта бодото дээрээ тиимэшье бригада байгуулагдаагүй байһаар.

Хүршэ аймагуудай түрүү колхозуудай дүй дүршэлһөө харахада малай байрын барилга жэлэй дүрбэн сагта хэгдэнэ, адуу малынь һайн байраар хангагдана, малайнь ашаг шэмэшье горьтойгоор дээшэлнэ. Теэд Ториин аймагай колхозууд, илангаяа тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд түрүүшүүлэй дүй дүршэл тоодоггүй, малай байрын барилгада хайша хэрэгээр хандадаг байна.

Аймагай Соведэй гүйсэдкомдо, мүн МТС-үүдтэ барилгын технигүүдшье бии, малай байрын барилга шамдуулха, барилгын бригада бүхэндэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхэ тухай үгэ хүүр үргэлжэ гарадаг. Теэд хэрэг байдал хубилнагүй.

Тиимэһээ аймагай партийна, советскэ органууд колхозуудта малай байрын барилга хурдадхаха тушаа эрид хэмжээ абаха ёһотой.

А. Ткач, «Ториин колхозник» газетын редакциин секретарь.

...сарай Санжиев—түрүүшүүлэй нэгэн

...сарай манай колхоздо нэ...потой боложо байһан эр...адай нэгэн гээшэ даа,— ...манэй нэрэмжэтэ (Сэлэн...озой гэшүүд нүхэр Сан...ганхэлсэдэг.

...шье Жалсарай Санжиев ...эгтээ харюусалгатайгаар ... түрүү малшадай нэгэн ...ан жэлэй урда тээ һайн ду...алажал дээрэ хүдэлмэрил...эдээ табяад хашараг даа...бэлэй. Зоотехник Б. Бори...н дүй дүршэлтэй малша...амжаар нүхэр Санжиев ...жа байһан малаа түрүүшын жэлдэ гарзагүй, һайнаар ондо оруулаа һэн.

Малшан Жалсарай Санжиев мүнөө 136 хашараг адуулна. Тиихэдээ малаа таргалуулхын тула хагда, солоомын узуур бэдэрэн, үглөөнэй бүрэнхыһөө үдэшын харанхы болотор бэлшээнэ.

Партиин XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой малшадай дунда үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ мүрысөөндэ оролсоһон Жалсарай Санжиев малайнгаа үбэлжэлгэдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэбэ.

Б. Халзанов.

...рүү малшад ажалай нэмэлтэ түлбэри ехээр абана

...удай нийтын малай тоо тол...болгохо, тэрэнэй ашаг шэмые ...э талаар Коммунистическэ ...Советскэ правительствын та...алго бэелүүлхын түлөө тэмсэн, ...ые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрил...малшад ажалай нэмэлтэ түл...абана.

...баргажанай аймагай Молотовой нэ... колхоз 9 хони, 48 хурьга, 18 ...архим хонишодтоо үгэбэ. Мүн ...алшад Ч. Эрдынеев, Б. Эрды... Дондуков гэгшэд 252 кило... абаа. Гадна, һаалишад, га...уушад ажалай нэмэлтэ түлбэ...абаба. Энэ колхоздо 16 тугал, ...91 хурьган, 40 поршоонхо, ...амм мяхан, 824 литр һүн, ...грамм тариан нэмэлтэ түлбэ...малшадта хубаагдаа.

...э колхозой малшад малаа ...р ондо оруулхын, ашаг шэ... дээшэлүүлхын түлөө үбэл...һайнаар бэлэдхээ.

...Дугаринов, Хонхолойн МТС-эй главна зоотехник.

...ай аймагай Санагын сомоной ...» колхозой һаалишад Дул...иева, Ринчин Очирова гэгшэд ...үдэлмэрилнэ. Тэдэнэр тус бү...нээ һаадаг. Эдэ һаалишад ...өө нэгэ—нэгэ тугал абажа, ...р түлжүүлһэнэй түлөө ажа... түлбэридэ 1—1 тугал аба...алшадай үдэртэ» тус бүридөө ...эй шанда хүртэһэн байна.

... Дулмажап Хадаева үнтэ... Хүдөө ажахын бүхэсоюзна ... экскурсяар ошоһон байгаа. ...хараһан, танилсаһан түрүү ... тухайгаа мүнөө бүхы мал...рэнэ, тэрэнине ажал хүдэл...рэглэхын түлөө оролдоно.

Л. Жалсанов.

...льска аймагай Итанцын ...ряата Чкаловай, Молотовой, ... нэрэмжэтэ, «Путь к комму...» колхозууд мал үсхэбэрилхэ, ... шэмэ дээшэлүүлхэ жэлэйн...үүлэн дүүргэһэн байна. 1955 ...на эдэ колхозуудта һайнаар ...138 түрүүшүүл ажалай нэмэлтэ түлбэри ехээр абаа. Һү һааха даалгабаряа үлүүлэн дүүргэһэн 90 һаалишадта, һаамхай үнеэдые адуулагшадта ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 15165 литр һүн, туганнуудые хоролтогүй һайнаар түлжүүлһэн 3 тугалшадта 1—1 тугал, гахай үсхэбэрилхэ даалгабаряа үлүүлэн дүүргэһэн ба һайнаар шахажа таргалуулһан 41 хүндэ 64 поршоонхо, ехэ ноохо хайшалһанайнь түлөө 4 хонишондо 64,9 килограмм ноохон ажалай нэмэлтэ түлбэридэ үгтэбэ.

Тэдэнэй дунда түрүү һаалишад Р. С. Васильева, Е. В. Хмелева, П. С. Баева, тугалшан Помулёва, гахайшан Бурдуковская (Чкаловай нэрэмжэтэ колхоз), һаалишан П. Андреева, В. Тараканова, мал адуулагша Ф. Козлов, МТФ-е даагша А. Руднев (Молотовой нэрэмжэтэ колхоз), һаалишад А. Патракина, А. Неродова, гахайшад В. Малыгина, Е. Игумнова, А. Седунова («Путь к коммунизму» колхоз) болон бусад олон малшад ороно.

Малажалда ба тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ ябажа олоһон ажалта үдэрэйнгөө түлөө эдэ артельнүүдэй малшад мүнгэн аванс абана.

И. Непомнящих, Итанцын МТС-эй ахалагша инструктор-бухгалтер.

Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшад ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ һайн амжалта туйлаба. Жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүдэй гаргагдахада энэ колхозой 84 малшад ажалай нэмэлтэ түлбэри абаа. Һаалишад С. Батуева, Ш. Зурлова, Д. Соктоева гэгшэд 400—550 литр һү, хониной-товарна фермые даагша Ц. Доржиев—31,2 килограмм ноохо, хонишон Я. Дугарова—3 хурьга абаа.

Колхозой түрүү малшадта бүхы дээрээ 22 поршоонхо, 46 хурьган, 600 килограмм тариан, 4700 гаран литр һүн нэмэлтэ түлбэри болгон үгтэбэ.

Түрүүшынгээ амжалтаар урмашаһан эндэхи малшад малайнгаа үбэлжэлгэ эмхитэй һайнаар үнгэргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдожо байна.

В. Тараскин.

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевскэ зүблөөндэ хабаадаһан советскэ делегаци Берлиндэ ерэбэ

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөндэ хабаадаһан советскэ делегаци СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр В. М. Молотов түрүүтэйгээр Женевэһээ Москва орохо замдаа ноябриин 17-до Берлиндэ хүрэбэ. Делегациин гэшүүд — Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский, СССР-һээ ГДР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ посол Г. М. Пушкин, тэрэшэлэн делегациин советнигүүд В. М. Молотовтой хамта эндэ ерэлсээ.

Германска Демократическа Республикын Арадай палатын президиумэй түрүүлэгшэ И. Дикман, Германска Демократическа Республикын премьер-министр О. Гротеволь, СЕПГ-эй Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь, ГДР-эй премьер-министрын орлогшо В. Ульбрихт, премьер-министрын орлогшонор В. Штоф, Л. Больц, Г. Рау, О. Нушке, П. Шольц, Г. Лох, СЕПГ-эй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд ба гэшүүнэй кандидадууд, Германска Демократическа Республикын правительствын болон арадай палатын президиумэй гэшүүд, олониитын түлөөлэгшэд Берлинскэ Шенефельд аэродром дээрэ советскэ делегацие угтаа.

Германидахи Советскэ бүлэг сэрэгүүдые командалагша Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречко, СССР-эй хэрэгүүдээр ГДР-тэ байдаг саг зуурын этигэмжэтэ А. Л. Орлов, советскэ посольствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, дипломатическа корпусой гэшүүд, хэблэлэй түлөөлэгшэд советскэ делегацие мүн лэ угталсаа.

Советскэ делегацие угталгын үедэ, СССР-эй болон ГДР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул табигдаһан байгаа. Мүн Советскэ Союзай болон Германска Демократическа Республикын гүрэнэй гимнүүд наадагдаа.

Аэродром дээрэ буун сасуураа, В. М. Молотов доро дурсагдаһан мэдүүлгэ хээ.

В. М. МОЛОТОВОЙ мэдүүлгэ

Нүхэр премьер-министр,
Хүндэтэ нүхэд, ханинар!

Эндэ, Германска Демократическа Республикын столица Берлиндэ немецкэ ханинартаяа дахяад уулзажа байһандаа советскэ делегаци баясана.

Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой шиидхэбэриин ёһоор зарлагдаһан, СССР-эй, США-гэй, Англиин болон Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй болоһон Женевэһээ бидэнэр ерэбэбди.

Уласхоорондын хэдэн шухала асуудал зүблөөн дээрэ хаража үзэгдөө. Европейскэ аюулгүй байдалые хангалга эдээн сооһоо гол шухала асуудалынь болоно.

Шэнэ дай һүжэрөөлгэхэгүйһөө ондоо тиимэ шухала зорилго үгы гэжэ Европын арадууд мэдэнэ. Советскэ арад ба германска арад дайнай ямар хойшолонтой байдагые мэдэнэ. Шэнэ дай үүдхүүлхэгүйн тулада советскэ арад ба германска арад нэгэн адли хүсэлтэй байха, һайн ба бата бэхи хани харилсаа тогтоохо зэргэтэй. Европодо аюулгүй байдал хангаха имагтал гансахан замаар ябабал, дай үүдхүүлэнгүй байжа болохо юм. Аюулгүй байдал хангаха хэрэгтээ бидэнэр олон ханинартайбди. Аюулгүй байдал хангаха хэрэгые Европын бусад арадуудтай хамта бидэнэр бэелүүлжэ шадаха байнабди. Тэрэнэй тулада гүрэнэй болон ниитын байгуулалтануудайнь илгааһаа дулдыдангүйгөөр европейскэ бүхы гүрэнүүдые хабаадуулан, Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахиха организаци байгуулха хэрэгтэй. Энэнэй тулада Европын зарим гүрэнүүдые, нүгөөдэ зарим гүрэнүүдтэнь зүрюугээр табидаг сэрэгэй бүлэглэлнүүдые байгуулгада эсэс табиха шухала байна. Европодохи сэрэгэй бүлэглэлнүүдые хамгаалагшадта советскэ арадай ба германска арадай этигэхэгүй байһаниинь тон зүйтэй. Хойто-атлантическа бүлэглэлнүүдые болон Барууневропейскэ союзые байгуулһан ябадалаа зүбтүүлхэ гэжэ хэршье оролдоболынь—энэнь эб найрамдал бэхижүүлгэдэ хүргэхэгүй, харин европейскэ бодото аюулгүй байдалай интересүүдтэ зүришэхэ байна.

Гол асуудалаар баруунай зарим гүрэнүүдтэй манай үгэеэ хүсэд ойлголсожо шадаагүй байһыемнай Женевэдэхи зүблөөн харуулаа. Иимэ байдал германска асуудал шиидхэлгэдэ бэрхэшээл тохёолдуулна.

Баруун зарим гүрэнүүдэй түсэбүүдэй ёһоор Баруун Германи сэрэгэй тусхай бүлэглэлдэ болон дахяад зэбсэгжэхэ замда түлхин оруулагдаа. Гэхэ зуураа, иимэ түсэбүүдые бэелүүлгэ европейскэ аюулгүй байдалай интересүүдтэ болон германска арадай национальна интересүүдтэ таараланданагүй. Иимэ эрмэлзэлгэ бэелүүлгыень германска арад дэмжэжэ шадахагүй байна. Тиимэһээ, советскэ делегаци хадаа Баруун Германиие дахяад зэбсэглэлгэдэ хүргэхэһөө гадна, (энэнь парижска хэлсээнүүдэй ёһоор мүнөө бэелүүлэгдэжэ байнхай), харин Зүүн Германиие дахяад зэбсэгжэлгэдэ хүргэхэ, бүхы Германиие тусхай сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ оруулха гэжэ зүблөөн дээрэ США-гэй, Англиин болон Франциин түлөөлэгшэдэй дурадхаһые зүбшөөхэ үндэһэ баримтагүй байгаа.

Иимэ эрхэ байдалай тохёолдоод байхада хүдэлмэришэн ангиин болон бүхы ажалшадай хэрэгтэ үнэн сэхэ байһанаа харуулһан Германска Демократическа Республика германска бүхы арадай национальна интересүүдые болон европейскэ аюулгүй байдалай интересүүдые хамгаалха талаар тусгаар харюусалга дааха ба хүндэтэй үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй болоно. Эдэ бүгэдэдэ һайн үрэ дүн яагаад туйлажа болохоб гэхэдэ, германска арадай эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдые нягтаар эмхидхэн жагсаахатаяа хамта, Европын бүхы арадуудай хоорондо ханин ёһоной харилсаа саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэй.

Ниитэгерманска совет байгуулха тухай ГДР-эй правительствын оруулһан дурадхал эдэ зорилгонуудта бүрин зохилдоно. ГДР-эй болон ГФР-эй түлөөлэгшэдһөө бүридүүлэн байгуулагдаһан ниитэгерманска совет хадаа германска бүхы арадай эб найрамдалда дуратай, демократическа хүсэнүүдые эмхидхэн жагсаалгада үндэһэ һуури табижа үгэхэ байна. Ниитэгерманска соведые байгуулга ГДР-эй болон ГФР-эй олониитын ёһо гуримда, мүн ГДР-эй ажалшадай туйлалтануудта хамаадахагүй байһаниинь элитэ. Тиихэтэй хамта, ниитэгерманска соведые байгуулга германска асуудалые бэлэдхэн шиидхэлгые ба европейскэ аюулгүй байдалай интересүүдтэ, мүн германска арадай национальна интересүүдтэ зохилдуулан Германиин нэгэдэл һэргээлгые хангаха арга боломжо олгохо байна.

Немецүүдэй хабаадалгагүйгөөр германска асуудалые шиидхэлгэдэ һайн үрэ дүн туйлаха аргагүй байһые Женевскэ зүблөөн хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүү элеэр харуулаа. Энэ хэрэг хамагай түрүүндэ немецүүдэй өөһэдынь хэрэг болоно. Энэ асуудал шиидхэхыень германска арадта газаа талаһаань баадхажа болохогүй байна. Энэ хэрэгые немецүүдэй өөһэдынгөө гарта абахань шухала болоно. Энэ зорилгоор ГДР ГФР хоёрой хоорондоо ойртолсохонь ба хани ёһоор харилсан ажаллахань шухала болоно. Германска Демократическа Республикын урда тээнь абаһан ба мүнөө абажа байһан хэмжээ-ябуулганууд эдэ зорилгонуудта хүсэдөөр таараландана.

Иигэжэ Германиие нэгэдүүлхэ дотоодын ба гадаадын бодото арга нүхэсэл байгуулагдаха болоно.

Энэ замдаа али бүхы амжалта туйлахыень Германска Демократическа Республикын правительствода болон германска бүхы арадта Советскэ правительствын зүгһөө хүсэхыемни зүбшөөгыт.

Үгынгөө түгэсхэлдэ, үнэн зүрхэнэй амаршалга таанадта бултандатнай, Берлинэй хүн зондо, германска бүхы арадта хүргэхыемни ба һайнине хүсэхыемни зүбшөөгыт.

Женевскэ зүблөөндэ хабаадаһан советскэ делегаци Москва бусахаяа Берлинһээ мордобо

БЕРЛИН, ноябриин 18. (ТАСС). Дүрбэн гүрэнэй Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевскэ зүблөөндэ хабаадаһан советскэ делегаци ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй нэгэдэхи орлогшо ба гадаадын хэрэгүүдэй министр В. М. Молотов түрүүтэйгээр Женевэһээ бусаха замдаа Берлиндэ хүрэһэн аад, Москва бусахаяа мүнөөдэр тэндэһээ мордобо. Премьер-министр О. Гротеволь, СЕПГ-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь, ГДР-эй премьер-министрын орлогшо В. Ульбрихт, премьер-министрын орлогшонор В. Штоф, Г. Рау, Г. Больц, О. Нушке, Г. Лох, СЕПГ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд К. Ширдеван, Ф. Эльснер, КПГ-эй правлениин нэгэдэхи секретарь М. Рейман, ГДР-эй газар нютагуудай палатын түрүүлэгшэ А. Бах, ГДР-эй правительствын гэшүүд ба Арадай палатын гэшүүд, демократическа Германиин Национальна фронтын Национальна Соведэй Президиумэй гэшүүд, олониитын түлөөлэгшэд СССР-эй болон ГДР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн Берлинскэ Шенефельд аэродром дээрэһээ делегацие үдэшөө.

СССР-һээ ГДР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Г. М. Пушкин, Германидахи Советскэ бүлэг сэрэгүүдые командалагша Советскэ Союзай Маршал А. А. Гречко, ГДР-тэхи советскэ посольствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, дипломатическа корпусой гэшүүд советскэ делегацие мүн лэ үдэшөө.

Арадай милициинхидһээ хүндэлэлэй харуул аэродром дээрэ табигдаһан байгаа. Советскэ Союзай болон Германска Демократическа Республикын гүрэнэй гимнүүд наадагдаа. В. М. Молотов аэродром дээрэ иигэжэ мэдүүлээ:

Нүхэр Премьер-Министр,
Хүндэтэ нүхэд, ханинар!

Хүндэтэй һайнаар угтаһанайтнай түлөө нүхэр Премьер-министр, Танда, республикын правительствода Германска Демократическа Республикын столица Берлинһээ бусахынгаа урда тээ советскэ делегациин зүгһөө үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхые би хүсэнэб.

Советскэ болон германска арадуудай хоорондо улам бэхижэжэ байһан хани барисаан Европодо эб найрамдал болон аюулгүй байдал бэхижүүлхэ шухала нүхэсэл болоно.

Шэнэ ажабайдал зохёон байгуулгадань, урдаа табигдажа байһан национальна зорилгонуудые шиидхэлгэдэнь Германска Демократическа Республикын ажалшадта, хүдэлмэришэдтэ, интеллигенцидэ, Европодохи эб найрамдал ба аюулгүй байдал хэндэ үнэтэйб—тэдэндэ бултандань үшөө дахин амжалта хүсэхые зүбшөөгыт.

Советскэ болон германска арадуудай хоорондохи хани барисаан мандаха болтогой!

Удаань, ГДР-эй премьер-министр Отто Гротеволь иигэжэ хэлээ:

Хүндэтэ нүхэр Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр!

Хүндэтэ нүхэдүүд ба ханинар!

Маанадта хандан эндэ үсэгэлдэр ба мүнөөдэр Танай хэлэһэн үгэнүүдые бидэнэр ехэ һонирхон шагнаабди. Европейскэ аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэ байгуулха договор баталха талаар Женевэдэ хэлсээнэй туйлагдажа шадаагүй байһые бидэнэр шаналнабди. Энэ юу гэршэлнэб гэхэдэ, баруун гүрэнүүд хадаа эзэрхэг түримхэй, нэгэ талын сэрэгэй бүлэглэлнүүдһээ болон нимэ бүлэглэлнүүдтэ Германиие хабаадуулха ябадалһаа арсахаар бэлэн байһанаа мүнөө харуулбагүй.

Бүхы Германиие НАТО-да оруулха аргагүй байһан ушар баруун гүрэнүүдтэ болон эб найрамдалда дуратай олониитэдэ эли болоожо үгэхэ ёһотой. Юуб гэхэдэ, Германска хуулита гүрэн ба Европодохи эб найрамдалай хэрэм бологшо Германска Демократическа Республикын удхашанар таһалгаряагүйгөөр ургана. Энэ хадаа немецкэ арадай национальна интересүүдтэ урагшатай ушар болоно. Яахадаа урагшатайб гэхэдэ, Германска Демократическа Республикын хүдэлмэришэдэй, таряашадай болон интеллигенциин туйлалтануудые усадхаха аргагүй гэжэ Женевэдэ харуулагдаһаниинь бүхы дэлхэйн хүн зондо эли боложо үгөө.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда, Баруун Германиие милитаризацилжа байһан эрхэ байдалда ниитэгерманска сүлөөтэ һунгалта үнгэргэхэ замаар Германиин нэгэдэлые туйлаха аргагүй байһые Женевскэ зүблөөн мүн лэ харуулаа. Ниитэгерманска һунгалта хадаа хэрбээ эб найрамдалда дуратай ба демократическа Германиие байгуулха зорилготой гээшэ һаань, Баруун Германи сэрэгэй бүхы договорнуудһаа арсажа ба НАТО-гэй гэшүүн байхаяа болижо, Баруун Германида милитаризм урид зайсуулагдаха ёһотой. Нэгэдэмэл милитаристска Германиин зүгһөө европейскэ арадуудта шэнэ дайнай аюул тохёолдуулха гү, али өөрыгөө дайнда татан оруулха болоод байгаа гээшэ һаань, энэ ушар немецкэ арадай шухала интересүүдтэ таараландахагүй һэн. Европейскэ аюулгүй байдал хангалга хамагай түрүүндэ германска милитаризмые зайсуулха ябадал болохо байһан туладаа Германска нэгэдэл һэргээхэ шиидхэхы арга нүхэсэл болохо байна.

Тиимэһээ, европейскэ аюулгүй байдал сахиха системэ байгуулха тухай Женевэдэ советскэ делегациин оруулһан дурадхал немецкэ арадай болон европейскэ бусад бүхы арадуудай шухала интересүүдтэ хүсэдөөр зохилдохо байна. Тон шухала асуудалаарнь немецүүдэй өөһэдынь һанамжые шагнаха тухай нүхэр Молотовой оруулһан дурадхалые бидэнэр мүн лэ хүсэдөөр зүбшөөнэбди. Германиие нэгэдүүлгэ ямаршье ушар байдалда, хамагай түрүүн немецкэ арадай өөһэдынь хэрэг болоно.

Тиимэһээ, бидэнэр хадаа ниитэгерманска совет байгуулха тухай манай дурадхалые бидэнэр урда мэтэ баримталһаар лэ байнабди. Юуб гэхэдэ, энэ совет хадаа немецүүдэй саашашадаа үгэеэ ойлголсохо, мүн үгэеэ ойлголгын ашаар Германиие эбэй ба демократическа ёһоор нэгэдүүлхэ аргатай болгохо нүхэсэл боложо үгэнэ гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Эб найрамдалай, европейскэ аюулгүй байдалай ба Германиин нэгэдэл һэргээхын түлөө, Женевскэ зүблөөн дээрэ ехэ оролдолготойгоор тэмсэһэнэйнь түлөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо ба гадаадын хэрэгүүдэй министр нүхэр Молотов түрүүтэйгээр, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай правительствын делегацида Германска Демократическа Республикын правительствын ба хүн зоной зүгһөө гүнзэгы баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Өөрынгөө орондо бусаад байхадаа, Советскэ Союзай правительствода болон арадуудта Германиин бүхы ажалшадай ба эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүдэй ахадүүгэй амаршалга хүргэхыетнай бидэнэр танине гуйнабди.

Аюулгүй байдал ба эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ, коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ саашадаа ехэ амжалта туйлахыетнай танда, советскэ бүхы арадта хүсэнэбди, мүн замдаа һайн ябажа түрэл ороноо бусахыетнай танда хүсэнэбди.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕЛЕГАЦИ ВЕНГРИ ОШООД БАЙНА

СЕГЕД, ноябриин 18. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй делегаци, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь Н. М. Пегов түрүүтэйгээр, Венгриин Гүрэнэй суглаанай түрүүлэгшэ Ш. Ронаи, Венгерскэ Арадай Республикын Президиумэй секретарь Дарабош гэгшэдтэй хамта Сегедтэ (Урда Венгри) мүнөө үглөөгүүр ерээ. Советскэ арадай түлөөлэгшэдые городой хүн зон баяр ёһололой оршон байдалда угтаа. Вокзал, үйлсэнүүд болон талмайнууд Советскэ Союзай болон Венгерскэ Арадай Республикын Гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн байгаа. СССР-эй Верховно Соведэй делегациин ерэһэнтэй дашарамдуулагдан городой гол талмай дээрэ ажалшадай митинг болоо.

Городто ерэһэнэйнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй делегацида городской соведэй түрүүлэгшэ Л. Денеш халуун баясхалан хүргөө.

Делегациин гэшүүн П. Г. Москатов митинг дээрэ харюугай үгэ хэлээ.

Гитлеровскэ добтолгодо эсэргүүгээр хэгдэһэн дайн байлдаанай үедэ наһа бараһан советскэ сэрэгшэдтэ зорюулагдан Сегедтэ бодхоогдоһон памятнигуудай дэргэдэ митингын болоһоной һүүлээр СССР-эй Верховно Соведэй делегаци венокгуудые табяа.

Үдэрынь, СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Сегедскэ городской Соведэй сесси дээрэ байлсаа. Делегациин гэшүүдые депутадууд ба айлшад хани ёһоор амаршалаа.

Сесси дээрэ Н. М. Пегов үгэ хэлээ.

Городой ажабайдалтай танилсаха зуураа, Верховно Соведэй делегаци ороной промышленна томо предприятинуудай нэгэн бологшо текстильнэ комбинадта хүрөө. Комбинадай хүдэлмэрилэгшэд делегацие үнэн зүрхэнһөө амаршалха зуураа, советскэ арадта, тэрэнэй правительствода болон КПСС-эй Центральна Комитедтэ ахадүүгэй эгээн лэ халуун амаршалга дамжуулхыень делегацие гуйгаа.

Үдэшэнь, делегаци Сегедскэ национальна театрта орожо, хүдэлмэришэдэй болон хүдөөгэй ураһайханай самодеятельностиин эрхим коллективүүдэй концертнүүдые хараа.

ДҮРБЭН ГҮРЭНЭЙ ГАДААДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ ЖЕНЕВЭДЭ БОЛОhОН ЗҮБЛӨӨ[Н]

Түгэсхэлэй заседани

ЖЕНЕВА, ноябриин 17. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Франциин, Англиин, Советскэ Союзай ба США-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй түгэсхэлэй заседани үсэгэлдэр болобо. **В. М. Молотов** түрүүлэгшээр hуугаа.

Зүблөөнэй хүдэлмэри тухай гаргаха коммюникегэй текстые министрнүүд хаража үзэбэ.

Д. Даллес, А. Пинэ, Г. Макмиллан, В. М. Молотов түгэсхэлэй мэдүүлгэнүүдые хэбэ.

Европын аюулгүй байдал ба Германи тухай—зүблэхэ зүйлэй нэгэдэхи пунктые зүбшэн хэлсэлгын дүнгүүд дээрэ тогтохо зуураа, баруунай гурбан гүрэн Европын аюулгүй байдал тухай ба Германиие нэгэдүүлхэ тухай асуудалнуудаар дурадхалнуудые оруулаа юм гэжэ **Д. Даллес** хэлэбэ. Энэ хоёр асуудал хоорондоо таhаршагүй холбоотой гэжэ правительствонуудые толгойлогшонор мэдүүлhэн байгаа гэбэ. Хэрбээ Хойто-атлантическа договорто гү, али Брюссельскэ договорто Германиин хамжаха хүсэлтэй байгаа hаань, Советскэ Союзые найдуулха, уридшалан hэргылхэ хэмжээнүүд эдэ дурадхалнууд дотор хараалагдаhан юм гэжэ тэрэ зааба.

Сүлөөтэй hунгалтануудые үнгэргэжэ, Германиие нэгэдүүлхэ гэжэ урялhан директивын заабариие дүүргэлтэ болгохо зорилготойгоор оруулагдаhан баруун гүрэнүүдэй hанамжые Советскэ Союз дэмжээгүй гэhэн хэбэртэйгээр саашадань Даллес баталхые hэдэбэ.

Буу зэбсэг хуряаха тухай—зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи асуудалда орохо зуураа, энэ асуудалые шиидхэhэнэй түлөө гол харюусалгань гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөндэ бэшэ, харин буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй комиссиин подкомитедтэ даалгагдаhан юм гэжэ Даллес хэлэбэ. Тиигэбэшье, буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалые зүбшэн хэлсэhэмнай яhала туhатай байгаа гэжэ Даллес мэдэрбэ.

Атомна дай хэхэгүйбди гэhэн тангаригаа үгэе гэжэ Советскэ Союз дурадхаhан байгаа гээд Д. Даллес үргэлжэлүүлбэ. ООН-нэй уставаар хоригдоhон ямаршье дай хэхэгүйбди гэжэ эндэ түлөөлэгдэhэн дүрбэн гүрэнүүд, мүн тэрэшэлэн дэлхэйн бүхы арадуудай ехэнхи хубинь тэрээншьегүйгөөр уялгаяа үгэhэн юм гэжэ зааhан байнабди. Ушар иимэhээ атомна гү, али ямар нэгэн ондоошье зэбсэг тухай хөөрэлдэжэ эхилхэдээ, тэдэниие хинан шалгаха арга олохо тухай гол зорилго табигдана гээшэ гэбэ.

Энэ асуудалаар баруун гүрэнүүдэй баримталдаг хараа бодол мүнөө элеэр ойлгогдоо ёhотой, тиимэhээ буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй комиссиин подкомитедтэ ородог дүрбэн гүрэнэй ба Канадын түлөөлэгшэд саашадаа эдэбхитэйгээр ажаллаха бэзэ гэжэ тоолонобди. Энэ подкомитедээр дамжуулан ажаллаха тухай дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой гаргаhан шиидхэбэри хубилгагдангүй үлэхэ байна.

Баруун ба зүүн зүгэй оронуудай барисаае хүгжөөхэ тухай—зүблэхэ зүйлэй гурбадахи пунктаар хэлсээ түйлаабди гэжэ тоолохын аргагүй гээд Д. Даллес мэдүүлбэ. Зүгөөр энэ хүсэл оролдолго дэмы хооhоор гаргаагүйбди гэжэ hананаб. Правительствонуудые толгойлогшонорой июльскэ конференциин hүүлээр манай хоорондо холбоо барисаа хүгжөөхэ талаар байhан зарим нэгэн hаад түбэгүүд бодото дээрээ зайсуулагданхай. Энэнь саашадаашье зайсуулагдажа үргэлжэлхэ юм. Харин аали намдуугаар, жэгдэ бэшээр үргэлжэлжэ болохо, зүгөөр тэрэниие огтолон болюулхын аргагүй юм.

Энэ конференци яhала hайшаалтай байба. Бидэнэр нюуса нөөсэгүйгөөр хөөрэлдөөбди, бэе бэеэ доромжолонгүйгөөр, эндэ табигдаhан асуудалнуудаа хэлсэhэн байнабди. Эдэ хэлсээнүүднай ямаршье үрэ дүнгүүдгүйгөөр үнгэрөөгүй гээшэ. Холбоото Штадуудай правительство ба арад зон советскэ арадтай hайн харилсаатай байхые хүсэнэ.

Холбоото Штадуудаа бусажа ошомсоороо президент Эйзенхауэртэ эдэ бүгэдые элидхэхэ байнаб гэжэ Д Даллес түгэсхэлдөө хэлэбэ. Манай зүблөөе тэрэ hайса ажаглажа байгаа. Дайн сэрэгтэ дурагүй, бодото hайн эб найрамдал тогтоохые хүсэдэг ба айхабтар ехэ юумэ мэдэдэг тэрэ хүн зүблөөнэймнай үрэ дүнгүүдые бодото дээрэнь сэгнэхэ байха гэбэ.

Даллесай hүүлээр **А. Пинэ** үгэ абаба.

Энэ жэлэй июль hарада дүрбэн правительствонуудые толгойлогшонор Женевэдэ зүблөө хэхэ зуураа, эб найрамдалай түлөө тэмсэхээр бэлэн байhан тухайгаа, зүүн ба баруун зүгэй оронуудай хоорондо байhан арсалдаануудые эбэй ёhоор шиидхэхээр бэлэн байhан тухайгаа соносхоhон юм гэжэ Пинэ тэмдэглэбэ. Тэдэнь бултадаа мүнөө үедэшье хүсэндөө байна гэбэ.

Тэрэнэйнгээ hүүлээр зүблөөн дээрэ табигдаhан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэнэй үрэ дүнгүүд тухай тэрэ хэлэбэ.

Аюулгүй байдал тухай асуудалаар советскэ делегациин оруулhан дурадхал баруун гүрэнүүдэй hанаhандань хүрэбэгүй, яахадааб гэхэдэ, тэрээн доторынь Хойто-атлантическа пактые бутаргаха ба Германиие хубааргаданги зандань үлөөхэ ябадалда гол анхарал хандуулагданхай гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Баруун Европые хамгаалха зорилготойгоор байгуулагдаhан тусхай организацинууд ООН-эй уставые эбдэнэгүй, харин тэрэниие гол түлэб баримтална гээшэ, эдэ организацинууд зүүн Европын амгалан байдалда аюул тохёолдуулнагүй, харин бүгэдэниитын аюулгүй байдалые сахиха ябадалда туhа нэмэри хэнэ гэжэ Пинэ баталба. Буу зэбсэг хуряаха тухай хэлэхэ зуураа, тэрэнэй тулада орон бүхэниие найдуулжа шадамаар уласхоорондын хиналтын системэ бии болгохо ёhотой гэбэ. Бусад ондоо оронууд өөhэдынгөө абаhан уялгануудые жэншэдгүйгөөр дүүргэжэ байна, тэдэнэй амгалан байдалда ямаршье аюул тохёолдуулагданагүй гэжэ тэрэ системэ найдуулха зэргэтэй.

Зүблэхэ зүйлэйнгөө гурбадахи пунктые хаража үзэхэдөө, бултанда таатай хэлсээ түйлахабди гэжэ французска делегаци ехэтэ оролдоhон байгаа. Советскэ Союз ба манай оронной хоорондохи духовно болон материальна холбоо барисаанууд улам үргэдхэгдэhэй гэжэ хүсэнэбди. Экспертнүүдэй хэлсээ хэхэ үедэ зарим нэгэн hайшаалтай үрэ гараашье hаа, июльскэ зүблөөнэй hүүлээр бии болоhон найдабариие ханганагүй гэжэ тэмдэглэхэ баатай байнабди гэбэ. Советскэ Союзай баримталhан хараа бодол манай урмые таhаруулаа. Советскэ Союзда өөhэдынгөө эд бараае худалдаха ба тэндэhээ хэрэгтэй юумэнүүдээ худалдан абаха ябадалые урагшалуулжа, зүүн ба баруун зүгэй оронуудай хоорондохи худалдаа наймаае ниитэ дээрэнь ехэдхэхын тула өөhэдынгөө хэжэ шадаха бүхы юумые хэхээр бэлэн байнабди.

Бидэ дүрбэнэй хоорондо үни холын таhалдуулагдаhан холбоо барисаае июльскэ зүблөөн дахин hэргээгээ hэн гэжэ түгэсхэлдөө А. Пинэ хэлэбэ. Энэ холбоо барисагаа али нэгэн талаhаа таhалдуулангүйгөөр, болохотой шиидхэбэри гаргажа, улам батадхахын тула бэе бэеэ hайнаар ойлголсохо ёhотойбди. Эгээл энээниие арад зомнай эрижэ байна гэбэ. Тэрэниень зүблөөнэй hүүлээр бидэнэр бултадаа дүүргэхэ уялгатайбди гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министр **Г. Макмиллан** мэдүүлгэ хэхэ зуураа, зүблэхэ зүйлэй нэгэдэхи пунктые зүбшэн хэлсэлгэ тухай иигэжэ хэлэбэ:

Аюулгүй байдал тухай гү, али Германиие нэгэдүүлхэ тухай асуудалай алиниень түрүүшээр зүбшэн хэлсэхэ ёhотойб гэhэн арсалдаагаа гол түлэб шиидхэhэн байнабди. Аюулгүй байдал тухайшье, Германиие нэгэдүүлхэ тухайшье асуудалые хоюулаень зүбшэн хэлсээбди. Энэ талаар бага сага амжалта түйлаhаншье байнабди. Аюулгүй байдал тухай асуудалаар Советскэ Союзай ба баруун гүрэнүүдэй оруулhан дурадхалнуудай хоорондо ехэ зүрилдөөн байгаагүй гэжэ хэлэхые хүсэнэгүйб. Тиигээшье hаа эдэ бүхы дурадхалнууд дотор нэгэл юумэн тухай хэлэгдэhэн байгаа бшуу. Бидэнэр хиналта шалгалта тогтоохо тухай, буу зэбсэг түхеэрэлгые хизаарлаха тухай яhала хэлсэhэн байнабди.

Хэрбээ германска асуудалые шиидхэхэ талаар нэгэ доро амжалта түйлаа гээшэ hаа, аюулгүй байдал тухай асуудалааршье ехэ юумэ хэжэ шадаха байгаабди гэжэ тоолодог байгааб, тоолоhооршье байнаб. Хэрбээ Германиие эрхэ сүлөөгэй болгожо нэгэдүүлээд байгаа hаа, барууншье, зүүншье зүгэй оронуудые бүримүhэн хангажа шадамаар аюулгүй байдал тухай договорые бэлэхэнээр зохёожо болохо байгаабди гэжэ hананаб.

Буу зэбсэг хуряаха тухай hанамжануудаа хэлсэhэмнай яhала туhатай гээшэ, зүгөөр энэ талаар хэлсээ түйлаха дүтэлөөбди гэхэ болоо hаа буруу гэжэ Г. Макмиллан үргэлжэлүүлбэ. Табигдаhан зорилгонуудаа бидэнэр зүбшөөнэбди, зүгөөр тэрэниие бэелүүлхэ арга боломжонуудые үшөөл олоогүйбди. Зэбсэгтэ хүсэнүүдээ, мүн тэрэшэлэн али бүхы буу зэбсэгүүдээ хороохо ёhотой гэжэ мүн лэ зүбшөөнэбди.

Мүнөө үеын буу зэбсэг түхеэрэлгэдэ улам ехээр гаража байгаа гаргашануудые зайсуулха, тэдэниие амгалан ажалда хэрэглэхэ ёhотой гэжэ бултадаа зүбшөөнэбди. Энээниие түйлахын тула бэе бэедээ этигэлсэхэ ба хиналта тогтоохо гэhэн хоёр юумэн лэ хэрэгтэй байна.

Бэе бэедээ этигэлсэхэ гээшэ али бүхы асуудалнуудые шиидхэхэ арга боложо үгэнэ.

Эгээл тиимэhээ зүблэхэ зүйлэйнгөө бүхы асуудалнуудаар—Европын аюулгүй байдал ба Германи тухай, буу зэбсэг хуряаха тухай, баруун ба зүүн зүгэй оронуудай барисаае хүгжөөхэ тухай асуудалнуудаар амжалтатай шиидхэбэри гаргахын тула бидэнэр шэнэ ёhо заншал баримталха зэргэтэйбди. Юрэнхы үгэнүүдые болон заабаринуудые гаргаха гээшэ үшөөл дутуу байна. Женевын ёhо заншал бүри гүнзэгы удхатай юм. Тэндэ гараhан гэрэл ехэ хурсаар носоошьегүй hаа, огтолон унтараагүй ха юм. Тэрэнэй ошо дүлые дахяад соробхилуулхын тула гарааraал нэгэ багаханаар зангажархиха хэрэгтэй.

Тэрэнэй hүүлээр **В. М. Молотов** мэдүүлгэ хэбэ.

Европын аюулгүй байдал тухай ба энээнтэй хамта Германи тухай асуудал манай хаража үзэхэ ёhотой гол зүйл байгаа гэжэ тэрэ хэлэбэ. Энэншье ойлгосотой. Арадуудай хоорондохи эб найрамдалые бэхижүүлжэ, шэнэ дайнай аюулые зайсуулха ябадалhаа үлүү шухала асуудал мүнөө үедэ табигданагүй ха юм.

Европын аюулгүй байдалые сахиха тухай асуудал Европын арадуудта эгээл шухала байhаниинь арсалтагүй юм. Харин германска асуудал энээнэй хубинь боложо үгэнэ бшуу. Хэрбээ Европодо аюулгүй байдалай хангагдаа гээшэ hаа, германска арадташье амгалан байдал олгогдохо, Германиин нэгэдэлые hэргээхэhээ эхилээд, бүхы германска асуудалые шиидхэхэ ябадалда таатай зохид эрхэ байдал олгогдохо бэлэй. Эгээл энэ зорилготойгоор Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха тухай ниитэевропейскэ договорой гол принципүүдэй проектые дурадхаhан байнабди.

Хэрбээ зарим нэгэн европейскэ гүрэнүүд аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха талаар бүхы Европодо хабаатай организациие бии болгохоор бэлэн бэшэ гээшэ hаань, германска хоёр гүрэниие болон иимэ организацида орохоор бэлэн байhан европейскэ оронуудые оруулалсаад, Европын зарим хубида хабаатай аюулгүйн пакт бии болгожо эхилбэл болохо байгаа. Энээн тухайда правительствонуудые толгойлогшонорой үгэhэн сэхэ заабари мүн лэ бии юм. Гэхэтэй хамта, тиимэл зорилготойгоор бусадшье ондоо дурадхалнуудые оруулhан байгаабди. Тиигээшье hаа, хэлсээ түйлажа шадагдаагүй.

Правительствонуудые толгойлогшонорой гаргаhан шиидхэбэридэ эсэргүү шэглүүлэгдэhэн хүсэл оролдолго Америкын Холбоото Штадуудай, Франциин ба Великобританиин түлөөлэгшэдэй зүгhөө гараhан байна. Парижска хэлсээнүүдэй hүүлээр ремилитаризацилагдажа байгаа Баруун Германиhаа байтагай, Зүүн Германиие баhал тиимэ болгоод, баруун гүрэнүүдэй сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ бүхы Германиие оруулха зүбшөөлөө үгэхыемнай бидэниие баадхаhан юм. Эдэ бүгэдые «Иденэй түсэб» гэгдэдэгэй ёhоор ниитэгерманска hунгалтануудые үнгэргэжэ бэелүүлхые дурадхагдаhан байна. Иимэ дурадхал энэ зүблөөндэ хабаадагшадай булганаарнь дэмжэгдэжэ шадахагүй байгаа.

Энэ зүблөөн дээрэ германска асуудалда бодото ёhоор хандажа шадагдаагүй байhаниие гэмшэлтэйгээр тэмдэглэнэбди. Баруун гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд Германи тухай ехэ дуратайгаар, хэдэн оло дахин хэлэбэшье, германска арадай түлөөлэгшэдэй hанамжые дуулаха гэхэдэ, зүбшөөбэгүй. Германска Демократическа Республикын ба Германска Федеральна Республикын түлөөлэгшэдые уриха тухай манай оруулhан дурадхалые тэдэнэр буруушааба.

Нүгөө талаhаань абахада, баруун гурбан гүрэнэй оруулhан дурадхалнууд Германиин мүнөө үеын бодото байдалтай ба Европодо эб найрамдалые болон аюулгүй байдалые сахиха ябадалтай эрид зүрилдэнги байба.

Олониитын ондо ондоо байгуулгатай хоёр германска гүрэн оршожо байна гэhэн баримтые хараадаа абаагүй hаа, мүнөө үедэ германска асуудалые шиидхэжэ болохогүй юм. Бодото байдалhаа холо таhарха аргагүй ха юм. Зүүн Германиие Баруун Германиин мэдэлдэ үгэжэрхихэ гэhэн hэдэлгэнүүдэй яашье бүтэхэгүй байhаниинь бултанда мэдээжэ. Гэхэтэй хамта, «Иденэй түсэб» гэдэгэй ёhоор Зүүн Германиие Баруун Германиин мэдэлдэ үгэхэ гэhэн удхатай дуралхалнуудые баруун гурбан гүрэн оруулhан байна. Иимэ хараа бодол ямаршье үндэhэ hуурагүй гээшэ.

Ниитэгерманска сүлөөтэй hунгалтануудые үнгэргэжэ, Германиин нэгэдэлые hэргээхэ ёhотой гэжэ бидэнэр зүбшөөнэбди. Зүгөөр Германиин ямар нэгэн хубиие ремилитаризацилха гэhэн түсэбэй бэелүүлэгдэхэ ябадалда туhалжа шадахагүй байнабди. Тииhээ тиитэрээ бүхы Германиие ремилитаризацилаад, СССР-эй ба эб найрамдалда дуратай бусад гүрэнүүдэй урдаhаа шэглүүлэгдэhэн сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ тэрэниие оруулхаар хараалагдана ха юм.

Европын аюулгүй байдал тухай асуудал Европын бүхы арадуудта хабаатай айхабтар шухала асуудал мүн, тэрэниие шиидхэнгүйгөөр германска асуудалыешье шиидхэжэ болохогүй байна гэжэ Европын аюулгүй байдал ба Германи гэhэн асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ харуулаа гээд В. М. Молотов зааба. Тиихэтэйгээ хамта, германска хоёр гүрэнэй оршожо байгаашье hаа, Европын аюулгүй байдал сахигдажа болохо юм гэжэ зүбшэн хэлсэлгэ гэршэлбэ. Зүгөөр тиихын тулада парижска хэлсээнүүдhээ эхилээд, Германиие ремилитаризацилха али бүхы түсэбүүд, тэрэнэй тоодо баруунhаа байтагай, зүүншье Германиие оруулалсаха гэhэн холын хараанай түсэбүүд бултадаа орхигдохо ёhотой.

Германска асуудалые нэн түрүүн өөhэдөө немецүүд шиидхэхэ зэргэтэй, тэдэнэй хабаадалгагүйгөөр Германи тухай асуудалые хаража үзэhэнэйшье үрэгүй гэжэ тус зүбшэн хэлсэлгэ харуулба.

ГДР-эй правительствын манай зүблөөндэ эльгээhэн хандалга дотор ниитэгерманска соведые бии болгохо тухай Германска Демократическа Республикын дурадхал бии юм. Тэрэ дурадхалай эгээл саг соогоо, үнэн зүбөөр оруулагдаhыень эдэ бүхы зүбшэн хэлсэлгэнүүд гэршэлhэн байна. Германска хоёр гүрэнэй парламентнуудайнь түлөөлэгшэдhөө бүридүүлээд, ниитэгерманска соведые бии болгобол, мүнөө байгаа германска хоёр гүрэнэй алинайншье интересые эбдэхэгүйhөө гадна, Германска Демократическа Республикадашье, Германска Федеральна Республикадашье бии байгаа олониитын байгуулалтые hандаргахагүй ха юм. Германска арадай hанал сэдьхэлые хүдэлгэжэ байгаа али бүхы асуудалнуудые Германска Демократическа Республикын ба Германска Федеральна Республикын түлөөлэгшэд хамтаараа зүбшэн хэлсэжэ эхилхэ ёhотой. ГДР ба ГФР хоорондо харилсан ажаллалга, хани ёhоной барисаа хэгдэжэ эхилхэ шухала. Энээнгүйгөөр Германиие нэгэдүүлхэ арга боломжо олдохогүй байна.

Буу зэбсэг хуряаха талаар комиссиин хэhэн хүдэлмэриие хаража үзэхыень, правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөн дээрэ оруулагдаhан дурадхал ба hанамжануудые хараадаа абажа, буу зэбсэг хуряаха талаар саашадаа ямар нэгэн hайшаалтай үүсхэл гаргаха арга боломжо бэдэрхыень гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ даалгагдаhан юм гэжэ буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалые зүбшэн хэлсэhэнэй үрэ дүнгүүд тухай хэлэхэ зуураа, В. М. Молотов hануулба.

Зүгөөр энэ асуудалаар США-гэй, Великобританиин ба Франциин оруулhан дурадхал дотор буу зэбсэг түхеэрэлгые болюулха тухай нэгэшье үгэ хэлэгдэнэгүй. Буу зэбсэг хороохо тухайшье балай юумэ дурдагданагүй. Атомна зэбсэгые хорихо шухала байhан тухай аяар 1946 ондо Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин hанамжаяа хэлэhэн байбашье, тэрэ дурадхал дотор баhал юушье хэлэгдэнэгүй.

Буу зэбсэг хороохо ба атомна зэбсэгые хорихо тухай асуудалаар энээнэй урда тээ баримталдаг байhан хараа бодолоо hүүлэй үедэ США-гэй правительство, тэрэнэй hүүлээр Великобританиин ба Франциин правительствонууд шэнээр хубилгажа эхилhэн байна. Буу зэбсэг хуряаха талаар хараалагдаhан хэмжээ-ябуулгануудые хаража үзэхэhөө тэдэнэр арсана. Тэрээнhээ байтагай, баруун гүрэнүүд правительствонуудые толгойлогшонорой заабаритай эгсэ зүрилдэhэн хараа бодолые энэ зүблөөн дээрэ баримталhан байна. Мүнөө үедэ буу зэбсэг хуряаха талаар ниитэ программа бэелүүлжэ боломоор бэшэ байна гэhэн удхатай hэдэлгэ гаргаад, буу зэбсэг хороохо талаар ямаршье хэмжээ хараалангүйгөөр миил хиналта, шалгалта тогтоогоод хизаарлая гэжэ тэдэнэр дурадхаба.

Советскэ Союзай баримталдаг хараа бодол эли тодо ба үнэн сэхэ юм. Буу зэбсэг ехээр түхеэрхэ ябадалые болюулха, арад зониие атомна дайнай аюулhаа зайлуулха талаар бодото хэмжээнүүдые абаха гээшэ гол шухала зорилго болоод байна гэжэ тоолонобди. Али бүхы буу зэбсэгүүдые нилээд ехээр хороохо, атомна зэбсэгые хорихо ба уласхоорондын хиналта тогтоохо гэжэ хараалhан уласхоорондын конвенци баталха шухала гэжэ Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци нэгэн hаналтай шиидхэбэри баталан абаhан юм, эгээл тэрээниень бодото дээрэнь хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ тон шухала байна.

Эдэ бүгэдэ советскэ правительствын энэ жэлэй майн 10-най дурадхалнууд дотор бүримүhэн оруулагданхай юм.

Атомна ба водородно зэбсэгые хэрэглэхэ ябадалые морально-политическэ талаарнь буруушааха ябадалhаа баруун гүрэнүүдэй арсабашье, мүн тэрэшэлэн советскэ делегациин оруулhан бусад дурадхалнуудые тэдэнэй буруушааhаншье hаа, буу зэбсэг хуряахын тула Советскэ Союз саашадаашье эрид шиидэнгээр тэмсэхэ юм гэжэ В. М. Молотов тэмдэглэбэ. Буу зэбсэг түхеэрэлгые болюулхын ба атомна дайнай аюулые зайсуулхын тула Советскэ Союз эрид тэсэмгэйгээр, юунhээшье сухарингүйгөөр оролдохо байна.

Баруун ба зүүн зүгэй оронуудай барисаае хүгжөөхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ тушаа тогтохо зуураа, баруун ба зүүн зүгэй оронуудай хоорондоо худалдаа наймаа эрхилхэ ябадалые hаатуулдаг түбэг бэрхэшээлнүүдые зайсуулха талаар советскэ делегациин hанамжые США-гэй, Англиин ба Франциин делегацинууд дэмжээгүй гэжэ В. М. Молотов зааба. Культурын, наукын ба бусад ондоошье талаар харилсаа байгуулха тухай баруун гурбан гүрэнэй делегацинууд яhала дурадхал оруулhан байна. Зүгөөр тэдэнь тус тус гүрэнүүдэй өөhэдынь мэдээд шиидхэхэ дотоодын хэрэгүүдтэ бүримүhэн хабаатай байба, тиимэhээ энэ зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээгүй байhаниинь элитэ.

Түгэсхэлдөө **В. М. Молотов** иигэжэ хэлэбэ:

Правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй үрэ дүнгүүдые айхабтар ехэ удхашанартай гэжэ тоолонобди. Тэрэ хадаа уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулха талаар үргэн ниитэ арад зоной хүсэл оролдолгые эли тодоор гэршэлhэн юм. Тэрэ зүблөөнэй hүүлээр Женевэдэ бии болоhон ёhо заншалтай зохилдуулан, уласхоорондын түгшүүрилые hулаоуулха ба гүрэнүүдэй бэе бэедээ этигэлсэхэ ябадалые хүгжөөхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэhэн хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые Советскэ Союз абаhан байна. Эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсан ажаллалгын түлөө оролдодог бусад гүрэнүүдтэй хамта Советскэ Союз саашадаашье энэ хараа бодол[...] бэришэгүйгөөр баримталха ю[м...]

Гадаадын хэрэгүүдэй минис[трнүү]дэй энэ зүблөөн ямар нэгэн ш[...] шиидхэбэри абангүйгөөр дүүр[...]

Уласхоорондын түгшүүрил[ые hу]ларуулха талаар хэгдэhэн ал[...] хэн тэрэ хэрэгые урагшань [...] харин гэдэргэнь татадаг элдэб [...] бодол ба бэрхэшээлнүүдые даб[...] раха ябадалтай холбоотой гэж[э] зүблөөн харуулба. Женевэдэ б[о]лоhоп ёhо заншалда таарахагү[й за]рим нэгэн зүйлнүүдые бидэн[эр] нөөдэршье ажаглаhан байнабд[и ...]гөөр саашадаа иигэхэ боло[...] дэлхэйн арадуудай үмэнэ нэр[...] дэсэ бууража, гансаарданги б[...] тайшье болошожо болохо бай[...] хэтэй хамта, мүнөө үеын эгээ[л шуха]ла асуудалнуудта үргэн олон[...] анхаралые хандуулха талаар зүблөөн туhалhан байна. Энэ[...] ла hайшаалтай гээшэ.

Мүнөө үедэ гансахан лэ [...]шээлнүүд бэшэ, харин Е[вропын] аюулгүй байдалые хангаха, бу[у зэб]сэг хуряаха, германска асу[удалые] шиидхэхэ, зүүн ба баруун зү[гэй оро]нуудай хоорондо экономичес[кэ ба] культурна холбоо барисаае ү[...]хэ гэхэ зэргын асуудалнууд[ые ам]жалтатайгаар шиидхэхын ту[ла] ехэ арга боломжонууд бии [...] гэжэ улам эли болобо. Улас[хооронд]дын харилсан ажаллалгые хү[...] ба уласхоорондын түгшүүрил[ые hу]ларуулха ябадалда энэ зүбл[өөн ...] нэмэри хүргэхэ бэзэ гэжэ б[...] этигэнэбди.

* * *

Энэ зүблөөе хаахынгаа ур[...] түрүүлэгшээр hууhан ба Со[ветскэ] Союзай түлөөлэгшэ байhан [...] Молотов зүблэхэ зүйлнууд бол[...] бигдаhан асуудалнуудые зүбш[эн хэл]сэлгэдэ анхаралаа табиhанай[...]лөө Д. Даллеста, А. Пинэдэ, Г. [Мак]милланда ба тэдээнтэй хамт[а ...] сагшадта баярые хүргэбэ. Ху[...] hайнаар угтаhанайнь түлөө [Швей]царска правительствода, Ж[еневскэ] городской ба кантональна зас[...] хидта, ООН-эй европейскэ [...] хүтэлбэрилэгшэдтэ ба нэгэдэ[...]ретарнадай хүдэлмэрилэгшэд[...] зүблөөндэ хабаадагшадай [...] hайнь зүгhөө тэрэ баярые х[...]

Баяр баясхалан хүргээ[...] **В. М. Молотовой hанамжые** [Д. Дал]**лес, А. Пинэ ба Г. Макмилла[н]** шөөhэн байна.

Тэрээнэй hүүлээр түрүүл[эгшээр] hууhан В. М. Молотов дүрбэ[н гүрэ]нэй гадаадын хэрэгүүдэй ми[нистр]нүүдэй заседаниие хаагдаба [гэжэ] соносхобо.

1955 оной октябриин 27-hоо ноябриин 16 хүрэтэр Жене[вэдэ] болоhон Франциин, Нэгэдэмэл королевствын, СССР-эй [ба] США-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөө[нэй] коммюнике

Июль hарада дүрбэн правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөндэ гаргаhан заабаринуудай ёhоор Французска Республикын, Нэгэдэмэл Королевствын, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Америкын Холбоото Штадуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүд Женевэдэ сугларжа, 1955 оной октябриин 27-hоо ноябриин 16 хүрэтэр заседаниинуудые хэhэн байна. Дээрэ хэлэгдэhэн заабаринуудаар тэдэнэй үзэмжэдэ үгтэhэн гурбан асуудалнуудаар, тодорхойлон хэлэхэдэ, 1. Европын аюулгүй байдал ба Германи; 2. [Буу] зэбсэг хуряалга; 3. Зүүн ба б[аруун] зүгэй оронуудай хоорондохи [...] барисаае хүгжөөлгэ гэhэн ас[уудал]нуудаар министрнүүд али бү[...]лаhаань, нюуса нөөсэгүйгөөр [hанам]жануудаа хэлсэбэ.

Энэ зүбшэн хэлсэлгын үрэ [дүнгүү]дые өөhэдынгөө правительс[твонуу]дые толгойлогшонорто дуулга[...] гадаадын хэрэгүүдэй министр[нүүд] саашадаа зүбшэн хэлсэлгэ ди[пломатическа] түлөөлэгшэдөөр дам[жуулан] гүримшуулагдаха гэжэ тэдэ[нэр] шөөhэн байна.

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ УЛАН-УДЫН ГОРОДСКО[Й] СОВЕДЭЙ НАЙМАДАХИ СЕССИИЕ ЗАРЛАХА ТУХА[Й]

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй наймадахи сесси (V зарлалай) 1955 оной ноябриин 21-нэй понедельнигтэ, үдэшын 7 часта Бурят-Монголой драмын театрын байшан соо (Ленинэй үйлсын № 46) зарлагдахань гэжэ Улан-Удын городской Соведэй гүй[...] городской Соведэй депутаду[удта ...] дээсэнэ.

Ажалшадай депутадуудай [Улан-] Удын городской Соведэй гүйс[...]

Редактор Д. Л. ЛОБСАН[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора 32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства—47-59, пропаганды и переводов—35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н—00615. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №